Нацыянальны інстытут адукацыі

Кантрольна-вымяральныя матэрыялы

В. Л. Лазіцкі

Гісторыя Беларусі

Тэставыя заданні

6–9 класы

Дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання

Рэкамендавана Навукова-метадычнай установай «Нацыянальны інстытут адукацыі» Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Мінск
«Сэр-Вит»
2012

УДК 373.5.016:94(476)
ББК 74.266.3
Л17

Серыя заснавана ў 2011 годзе

Рэцэнзенты:
лабараторыя сацыякультурнай адукацыі Навукова-метадычнай установы «Нацыянальны інстытут адукацыі» Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь;
настаўнік гісторыі і грамадазнаўства вышэйшай катэгорыі дзяржаўнай установы адукацыі «Сярэдняя школа № 160 г. Мінска» *Т. Г. Яшчанка*

Лазіцкі, В. Л.
Л17 Гісторыя Беларусі : тэставыя заданні : 6–9-й кл. : дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з белар. і рус. мовамі навучання / В. Л. Лазіцкі. – Мінск : Сэр-Вит, 2012. – 80 с. – (Кантрольна-вымяральныя матэрыялы).
ISBN 978-985-419-664-0.

Змест тэставых заданняў па гісторыі Беларусі адпавядае адукацыйнаму стандарту і праграмам сярэдняй агульнаадукацыйнай школы (VI–IX класы). Мэта дадзенага выдання – эфектыўная дапамога ў арганізацыі і ажыццяўленні вучэбна-пазнавальнай дзейнасці вучняў пры засваенні вучэбнага гістарычнага матэрыялу, яго абагульненні і сістэматызацыі, а таксама ў падрыхтоўцы да тэматычных і выніковых форм кантролю па гісторыі Беларусі.

УДК 373.5.016:94(476)
ББК 74.266.3

ISBN 978-985-419-664-0

ПРАДМОВА

У прапануемы дапаможнік увайшлі комплексы тэставых заданняў па гісторыі Беларусі для вучняў VI–IX класаў. Змест гэтых заданняў адпавядае адукацыйнаму стандарту і прадметным праграмам для ўстаноў, якія забяспечваюць атрыманне агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання ў Рэспубліцы Беларусь.

У працэсе арганізацыі і ажыццяўлення вучэбна-пазнавальнай дзейнасці вучняў абагульненню і кантролю падлягаюць тэарэтычныя, фактaлагічныя (у тым ліку картаграфічныя і храналагічныя) кампаненты вучэбных гістарычных ведаў. Іх вялікі аб'ём, а таксама навуковая праблематыка айчыннай гісторыі патрабуюць выкарыстання ў працэсе навучання сістэмнага і змястоўнага падыходу, без якога немагчымы станоўчы вынік вучэбных дасягненняў. Зварот да тэстаў дазваляе якасна ўзняць ступень засваення кампанентаў вучэбных ведаў і ўзровень падрыхтаванасці, паколькі тэст можа выконваць не толькі кантралюючую функцыю, але і выступаць у якасці сродка навучання. Выкананне тэставых заданняў дае магчымасць на кожнай стадыі навучання (сістэматызацыі, паўтарэння, абагульнення і кантролю) атрымліваць даныя аб узроўні ведаў вучня па тым ці іншым тэматычным напрамку, кампаненце вучэбных гістарычных ведаў і своечасова карэктаваць памылкі. Магчымасць самакантролю ў сваю чаргу якасна змяняе саму матывацыю працэса навучання.

Тэставыя заданні прапануюцца ў двух варыянтах згодна з тэматыкай кожнага радзела вучэбнай праграмы і выніковым абагульненнем. Прапануемы структурны падзел дазволіць настаўніку і вучням лепш арыентавацца ў змесце гістарычнага матэрыялу, а таксама зробіць працэс падрыхтоўкі больш сістэмным і мэтанакіраваным.

Кожны варыянт уяўляе сабой комплекс, які складаецца з дзесяці заданняў: тэставыя заданні закрытага тыпу, якія патрабуюць выбару аднаго варыянта адказу з мноства прапанаваных; заданні адкрытага тыпу, выкананне якіх патрабуе вызначэння прычынна-выніковых сувязей і прадугледжвае правільнае суаднясенне элементаў двух мностваў; заданні адкрытага тыпу, якія патрабуюць правільнага вызначэння паслядоўнасці змешчаных элементаў; заданні на завяршэнне фармулёўкі адказу, якія прадугледжваюць напісанне той ці іншай гістарычнай назвы, прозвішча ці словазлучэння (у дадзенай частцы

тэставага комплексу згодна з прапануемай спецыфікацыяй змяшчаюцца заданні для кантролю ў значнай меры тэарэтычных кампанентаў вучэбных гістарычных ведаў на ўзроўні ведання і разумення іх вучнямі).

Тэставы матэрыял дапаможніка можа быць выкарыстаны настаўнікам для канструявання ўласнага інструментарыя вымярэння вучэбных дасягненняў вучняў, а таксама падчас арганізацыі і правядзення факультатыўных заняткаў па гісторыі Беларусі.

VI КЛАС
Гісторыя Беларусі са старажытных часоў да сярэдзіны XIII ст.

Раздзел 1. Беларускія землі ў старажытныя часы

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Храналагічны перыяд, на працягу якога адбылося першае пранікненне першабытнага чалавека на тэрыторыю Беларусі:

1) 600–300 тыс. гадоў да н. э.;
2) 100–35 тыс. гадоў да н. э.;
3) 24–21 тыс. гадоў да н. э.;
4) 5–3 тыс. гадоў да н. э.

2. Перыяд старажытнай гісторыі, калі ў гаспадаранні першабытнага чалавека адбыўся пераход да земляробства і жывёлагадоўлі:

1) палеаліт;
2) неаліт;
3) мезаліт;
4) бронзавы век.

3. Прадмет здабычы першабытных шахцёраў каля пас. Красасельскі Ваўкавыскага раёна:

1) вугаль;
2) калійная соль;
3) крэмень;
4) медзь і волава.

4. Матыка – гэта:

1) від зброі;
2) упрыгожанне;
3) прылада працы;
4) прыстасаванне для выплаўкі металу.

5. Калектыў старажытных людзей, якія вялі сумесную гаспадарку і валодалі прыладамі працы:

1) абшчына;
2) матрыярхат;
3) патрыярхат;
4) пасад.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) ворыўнае земляробства;
Б) збіральніцтва;
В) матычнае земляробства;
Г) падсечна–агнявое земляробства.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) абрад; 3) звычай;
2) абярэг; 4) міф.

А) вуснае апавяданне з фантастычнымі і чароўнымі выявамі;
Б) рытуальныя дзеянні, якія чалавек ажыццяўляе ў адпаведнасці са сваімі вераваннямі;
В) правілы паводзін, якіх прытрымліваюцца людзі;
Г) прадмет засцерагальнага прызначэння паводле вераванняў людзей.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) ворыўнае земляробства; 3) матычнае земляробства;
2) збіральніцтва; 4) падсечна-агнявое земляробства.

А) барана-сукаватка;
Б) драўляная саха з жалезным нарогам;
В) каменная або рогавая матыка;
Г) палка-капалка.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта тып умацаваных пасяленняў, якія ўзнікалі на тэрыторыі Беларусі на мяжы бронзавага і ранняга жалезнага вякоў.

10. ... – земляны насып над магілай памерлага чалавека.

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Храналагічны перыяд, на працягу якога адбылося рассяленне індаеўрапейцаў на тэрыторыі Еўропы, у тым ліку і на тэрыторыі Беларусі:

1) 600–300 тыс. гадоў да н. э.; 3) 24–21 тыс. гадоў да н. э.;
2) 100–35 тыс. гадоў да н. э.; 4) 3–1,5 тыс. гадоў да н. э.

2. Перыяд старажытнай гісторыі, калі ў гаспадаранні першабытнага чалавека ўпершыню адбыўся пераход да ўжывання металаў:

1) палеаліт; 3) ранні жалезны век;
2) неаліт; 4) бронзавы век.

3. Прадмет здабычы першабытнага чалавека падчас яго заняткаў бортніцтвам:

1) бурштын;
2) вугаль;
3) крэмень;
4) мёд.

4. Домніца – гэта:

1) від зброі;
2) упрыгожанне;
3) прадмет, які выкарыстоўвалі ў абрадзе пахавання;
4) прыстасаванне для выплаўлення металу.

5. Калектыў кроўных родзічаў у першабытным грамадстве – гэта:

1) абшчына;
2) віра;
3) матрыярхат;
4) род.

Вызначце правільную паслядоўнасць:

6. А) барана-сукаватка;
Б) драўляная саха з жалезным наканечнікам;
В) каменная або рогавая матыка;
Г) палка-капалка.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) абшчына;
2) племя;
3) род;
4) статак.

А) устойлівае аб'яднанне некалькіх родаў агульнага паходжання;
Б) калектыў кроўна родных людзей;
В) прыклад найбольш старажытнай супольнасці першабытных людзей;
Г) калектыў старажытных людзей, якія вялі сумесную гаспадарку і валодалі прыладамі працы.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) арнамент;
2) скульптура;
3) курган;
4) міф.

А) уяўленні аб чароўных сілах прыроды;
Б) аб'ёмная пластыка;
В) упрыгожанне керамічных вырабаў;
Г) пахавальны абрад.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта месца пасялення першабытнага чалавека.

10. Кіраўнік рода ці племені, найбольш вопытны (звычайна пажылы) чалавек – гэта ... .

Раздзел 2. Жыццё насельніцтва беларускіх зямель у раннім сярэдневякоўі (V–IX стст.)

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Гістарычная падзея, з якой звязваецца працэс пранікнення ўсходнеславянскіх плямёнаў на тэрыторыю Беларусі:

1) падзенне Рымскай імперыі;
2) падзенне Візантыйскай імперыі;
3) завяршэнне славянізацыі балтаў;
4) Вялікае перасяленне народаў.

2. Храналагічныя межы, у якія адбывалася фарміраванне ўсходнеславянскіх племянных аб'яднанняў на тэрыторыі Беларусі:

1) IV–VI стст.;
2) VI–VIII стст.;
3) VII–VIII стст.;
4) VIII–IX стст.

3. Назва найбольш буйнога ўсходнеславянскага племяннога аб'яднання, адна з плыняў якога рассялілася на тэрыторыі Беларусі ў раннім сярэдневякоўі:

1) дрыгавічы;
2) бужане;
3) крывічы;
4) радзімічы.

4. Назва ўсходнеславянскага племяннога аб'яднання, адной з характэрных прыкмет якога з'яўляюцца жаночыя ўпрыгожанні ў выглядзе сяміпрамянёвых скроневых кольцаў:

1) дрыгавічы;
2) бужане;
3) крывічы;
4) радзімічы.

5. Ва ўсходніх славян месца ахвярапрынашэння багам – гэта:

1) даніна;
2) капішча;
3) пагост;
4) трызна.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) пачатак засялення тэрыторыі Беларусі ўсходнеславянскімі плямёнамі;
Б) пранікненне індаеўрапейцаў на тэрыторыю Еўропы;
В) славянізацыя балтаў;
Г) станаўленне беларускай народнасці.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) крывічы;
2) дрыгавічы;
3) радзімічы.

А) Прыпяць;
Б) Сож;
В) Заходняя Дзвіна.

1 __ 2 __ 3 __

8. 1) ідал;
2) панёва;
3) бурштын;
4) трызна.

А) жаночае адзенне ва ўсходніх славян;
Б) упрыгожанні ў балцкіх плямёнах;
В) пахавальны абрад;
Г) шматбожжа.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

9. Вярхоўны бог у пантэоне багоў усходніх славян – ... .

10. Назва ўсходнеславянскага племяннога аб’яднання, з гісторыяй якога звязваецца прымаўка «Пяшчанцы воўчага хваста бегаюць», – ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Гістарычная з’ява, якая адбывалася на тэрыторыі Беларусі ў VIII–IX ст.:

1) пранікненне індаеўрапейцаў;
2) пачатак славянізацыі балтаў;
3) разгортванне крыжацкай агрэсіі;
4) фарміраванне ўсходнеславянскіх племянных аб’яднанняў.

2. Перыяд, на які прыпадае пачатак пранікнення славян на тэрыторыю Беларусі:

1) IV–VI стст.;
2) VI–VII стст.;
3) VII–VIII стст.;
4) VIII–IX стст.

3. Назва ўсходнеславянскага племяннога аб'яднання, адной з характэрных прыкмет якога з'яўляюцца доўгія курганы:

1) дрыгавічы;
2) вяцічы;
3) крывічы;
4) радзімічы.

4. Назва ўсходнеславянскага племяннога аб'яднання, адной з характэрных прыкмет якога з'яўляюцца жаночыя ўпрыгожанні ў выглядзе скроневых кольцаў з пацеркамі, аздобленымі ў тэхналогіі зерні:

1) дрыгавічы;
2) бужане;
3) крывічы;
4) радзімічы.

5. Ва ўсходніх славян абрад развітання з нябожчыкам у выглядзе ваеннай гульні ці спаборніцтва – гэта:

1) віра;
2) капішча;
3) пагост;
4) трызна.

Вызначыце дакладную паслядоўнасць:

6. А) пачатак каланізацыі беларускіх зямель славянамі;
Б) эвалюцыя гарадоў на тэрыторыі Беларусі ў значныя палітычныя і культурныя цэнтры;
В) засяленне тэрыторыі Еўропы (у тым ліку Беларусі) індаеўрапейцамі;
Г) завяршэнне славянізацыі балтаў.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) крывічы;
2) дрыгавічы;
3) радзімічы.

А) Гомель (Гомій);
Б) Полацк;
В) Тураў.

1 __ 2 __ 3 __

8. 1) селішча;
2) світа;
3) паўзямлянка;
4) капішча.

А) верхняе адзенне ва ўсходніх славян;
Б) жытло балтаў;
В) неўмацаванае пасяленне;
Г) шматбожжа.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

9. У пантэоне багоў усходніх славян апякун жывёлагадоўлі – гэта ... .

10. Сыравіна для вырабу ўпрыгожанняў, якую ў Еўропе ў раннім сярэднявекоўі называлі «паўночным золатам» – ... .

Раздзел 3. Сярэдневяковыя княствы на тэрыторыі Беларусі ў IX – сярэдзіне XIII ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Дата, на якую прыпадае першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Полацка:

1) 860 г.;
2) 862 г.;
3) 980 г.;
4) 984 г.

2. Прозвішча, пад якім у гістарычных крыніцах згадваецца полацкі князь Усяслаў Брачыславіч:

1) «Кніжнік»;
2) «Святы»;
3) «Удалы»;
4) «Чарадзей».

3. Назва катэгорыі залежнага сялянства, прадстаўнікі якога працавалі на феадала на падставе заключанай дамовы:

1) закуп;
2) смерд;
3) радовіч;
4) халоп.

4. Агульны збор сталых жыхароў горада (воласці) для вырашэння найбольш важных грамадскіх і дзяржаўных спраў:

1) дума;
2) веча;
3) пасад;
4) верв.

5. Выдатны асветнік Беларусі XII ст., якога празвалі «Тураўскім залатавустам»:

1) Аўрамій Смаленскі;
2) Мефодзій Салунскі;
3) Кірыла Тураўскі;
4) Клімент Смаляціч.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) бітва на Нямізе;
Б) першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Полацка;
В) першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Турава;
Г) хрышчэнне Русі.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) Ізяслаў Уладзіміравіч;
2) Валодша Полацкі;
3) Юрый Яраславіч;
4) Усяслаў Брачыславіч.

А) аднаўленне незалежнасці Тураўскага княства ад Кіева;
Б) аднаўленне незалежнай дынастыі полацкіх князёў;
В) барацьба з крыжацкай пагрозай;
Г) княжэнне ў Кіеве.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) 980 г.;
2) 988 г.;
3) 992 г.;
4) 1005 г.

А) аднаўленне дынастыі полацкіх князёў;
Б) першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Турава;
В) заснаванне епархіі ў Полацку;
Г) заснаванне епархіі ў Тураве.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

9. Тэрмін, якім ва ўсходніх славян вызначалася месца найбольшага збліжэння суднаходных рэк – ... .

10. Ва ўсходніх славян запіс гістарычных падзей па гадах – ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Дата, на якую прыпадае першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Турава:

1) 860 г.; 3) 980 г.;
2) 862 г.; 4) 984 г.

2. Першы гістарычна вядомы полацкі князь – гэта:

1) Алег; 3) Рагвалод;
2) Брачыслаў; 4) Усяслаў.

3. Назва катэгорыі залежнага сялянства, прадстаўнікі якога працавалі на феадала за ўзятую пазыку:

1) закуп; 3) радовіч;
2) смерд; 4) халоп.

4. Назва сельскай абшчыны ва ўсходніх славян:

1) дым; 3) віра;
2) валока; 4) верв.

5. Беларускія гарады, у якіх былі знойдзены берасцяныя граматы:

1) Брэст, Браслаў; 3) Мінск, Заслаўль;
2) Віцебск, Мсціслаў; 4) Полацак, Усвяты.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) Брачыслаў Ізяславіч;
Б) Ізяслаў Уладзіміравіч;
В) Рагвалод;
Г) Усяслаў Чарадзей.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) Ізяслаў Уладзіміравіч; 3) Уладзімір Святаславіч;
2) Рагнеда; 4) Усяслаў Брачыславіч.
А) «Бацька! Ты тут не адзін»;
Б) «Крестися вся земля Русская»;
В) «Не хачу разуці рабыніча»;
Г) «І сустрэліся праціўнікі на Нямізе...».

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) 862 г.; 3) 1044 г.;
2) 980 г.; 4) 1067 г.

А) бітва на Нямізе;
Б) пачатак княжання ў Полацку Усяслава Брачыславіча;
В) перапыненне лініі дынастыі полацкіх князёў Уладзімірам Святаславічам;
Г) першае згадванне Полацку ў гістарычных крыніцах.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

9. Ва ўсходніх славян збор даніны з падуладнага насельніцтва – ... .

10. Малюнак вадзянымі фарбамі па сырой тынкоўцы – гэта ... .

Выніковы тэст. Гісторыя Беларусі са старажытных часоў да сярэдзіны XIII ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Гістарычна першы калектыў першабытных людзей – гэта:
1) народнасць; 3) род;
2) племя; 4) статак.

2. Занятак першабытнага чалавека, які сведчыць пра існаванне прысвойваючай гаспадаркі:
1) збіральніцтва; 3) жывёлагадоўля;
2) земляробства; 4) керамічная вытворчасць.

3. Назва горада, які па звестках старажытных летапісаў быў адным з цэнтраў усходнеславянскага племяннога аб'яднання дрыгавічоў:
1) Гомель; 3) Полацк;
2) Менск; 4) Тураў.

4. Прозвішча першага гістарычна вядомага князя ў Полацку:
1) Брачыслаў; 3) Рагвалод;
2) Ізяслаў; 4) Усяслаў.

5. Старажытны беларускі горад – буйны цэнтр племяннога аб’яднання дрыгавічоў:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

6. Ва ўсходніх славян збор даніны з падуладнага насельніцтва:

1) віра;
2) даніна;
3) палюддзе;
4) пагост.

7. Бажаство ва ўсходніх славян, апякун жывёлагадоўлі:

1) Велес;
2) Пярун;
3) Сварог;
4) Чур.

8. Вышэйшы сан у хрысціянскай царкве:

1) біскуп;
2) дыякан;
3) кардынал;
4) манах.

9. Горад, які звязаны з дзейнасцю славутага асветніка – «златавуста»:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

10. Для працэсу хрысціянізацыі на тэрыторыі Беларусі было характэрна:

1) адсутнасць дакладна вызначаных прыкладаў масавага супраціўлення хрысціянізацыі;
2) масавае супраціўленне хрысціянізацыі;
3) пачатковае прыняцце хрысціянства вярхамі грамадства;
4) часовае суіснаванне хрысціянства з традыцыйнымі вераваннямі.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

11. А) аб’яднанне родаў у плямёны;
Б) бронзавы век на тэрыторыі Беларусі;
В) пераход першабытных людзей да аселага ладу жыцця;
Г) рассяленне індаеўрапейцаў у Еўропе.

12. А) першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Берасця;
Б) першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Менска;
В першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Полацка;
Г) першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах Турава.

13. А) першы прыклад манаства на ўсходнеславянскіх землях;
Б) рэлігійна-асветніцкая дзейнасць Еўфрасінні Полацкай;
В) утварэнне епархіі ў Полацку;
Г) хрышчэнне Русі.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

14. 1) 8 тыс. гадоў да н. э.; 3) 3 тыс. гадоў да н. э.;
2) 4 тыс. гадоў да н. э.; 4) 2,5 тыс. гадоў да н. э.
А) вынаходніцтва першабытным чалавекам вырабу глінянага посуду;
Б) пачатак пасляледавіковага перыяду на тэрыторыі Беларусі;
В) пераход насельніцтва Паўднёвай Беларусі да жывёлагадоўлі;
Г) рассяленне індаеўрапейцаў на тэрыторыі Беларусі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

15. 1) верв; 3) вотчына;
2) віра; 4) волак.
А) судовы штраф ва ўсходніх славян;
Б) месца найбольшага збліжэння суднаходных рэк;
В) абшчына ва ўсходніх славян;
Г) форма феадальнага землеўладання, заснаваная на праве перадачы па спадчыне.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

16. 1) «Аповесць мінулых гадоў»; 3) крыж Лазара Богшы;
2) «Слова аб палку Ігаравам»; 4) Тураўскае Евангелле.
А) заклік да яднання і аднаўлення магутнасці ўсходнеславянскіх зямель;
Б) пачатак летапісання на ўсходнеславянскіх землях;
В) прыклад ювелірнага мастацтва;
Г) самы ранні прыклад гістарычна вядомых на Беларусі рукапісных кніг.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя).

17. Абшчына, у якой роднасць членаў лічылася па мужчынскай лініі – гэта ... .

18. Натуральны падатак, які выплочвала князю падуладнае насельніцтва – гэта ... .

19. ... – навакольная частка старажытнага горада, пасяленне гараджан.

20. ... – апавяданне пра жыццёвы шлях і дзейнасць пэўнага рэлігійнага дзеяча.

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Тып пасялення першабытнага чалавека, знойдзены каля вёсак Юравічы і Бердыж:

1) будан; 3) селішча;
2) гарадзішча; 4) стаянка.

2. Прылада працы, якая сведчыць аб прысвойваючым характары гаспадарання старажытнага чалавека:

1) барана-сукаватка; 3) матыка;
2) драўлянае рала; 4) палка-капалка.

3. Назва горада, які па звестках старажытных летапісаў быў адным з цэнтраў усходнеславянскага племяннога аб'яднання радзімічаў:

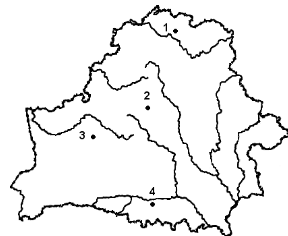
1) Гомель; 3) Полацк;
2) Менск; 4) Тураў.

4. Імя першага гістарычна вядомага князя ў Менску:

1) Барыс; 3) Рагвалод;
2) Глеб; 4) Усяслаў.

5. Старажытны беларускі горад – буйны цэнтр племяннога аб'яднання крывічоў:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

6. Ва ўсходніх славян назва сухапутнага шляху гандлёвых адносін, які ляжыць паміж дзвюма рэкамі:

1) волак;
2) гасцінец;
3) павоз;
4) пагост.

7. Вярхоўны бог ва ўсходніх славян, культ якога выводзіцца з часоў індаеўрапейскай супольнасці бронзавага веку:

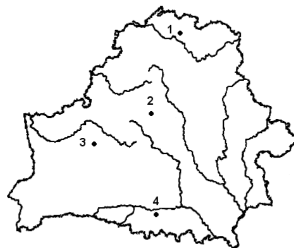
1) Бялун;
2) Велес;
3) Пярун;
4) Чур.

8. Агульны тэрмін для абазначэння рэлігійных вераванняў і культаў, звязаных са шматбожжам:

1) каталіцызм;
2) монатэізм;
3) хрысціянства;
4) язычніцтва.

9. Горад, дзе было створана самае ранняе Евангелле з тых, што захаваліся на сучаснай тэрыторыі Беларусі:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

10. Падзеі беларускай гісторыі, якія адбыліся ў 992 г. і 1005 г., з'яўляюцца сведчаннем:

1) канфесійнага падзелу ў хрысціянстве;
2) масавага хрышчэння насельніцтва;
3) распаўсюджання каталіцтва на беларускіх землях;
4) распаўсюджання хрысціянства на беларускіх землях.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

11. А) барана-сукаватка;
Б) домніца;
В) матыка;
Г) палка-капалка.

12. А) барацьба Брачыслава Ізяславіча з Кіевам за волакі;
Б) бітва на Нямізе;
В) пачатак барацьбы Полацка супраць крыжакоў;
Г) паход кіеўскага князя Мсціслава на Полацк.

13. А) рэлігійна-асветніцкая дзейнасць Кірылы Тураўскага;
Б) утварэнне епархіі ў Тураве;

В) утварэнне епархіі ў Полацку;
Г) хрышчэнне Русі.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

14. 1) 10–15 тыс. гадоў да н. э.;
2) 4–3 тыс. гадоў да н.э.;
3) 3–1,5 тыс. гадоў да н. э.;
4) пач. 2-га тыс. да н.э. – канец VIII ст. да н.э.
А) аб'яднанне родаў у плямёны;
Б) бронзавы век на тэрыторыі Беларусі;
В) пераход першабытных людзей да аселага ладу жыцця;
Г) рассяленне індаеўрапейцаў у Еўропе.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

15. 1) закупы; 3) радовічы;
2) «людзі»; 4) халопы.
А) катэгорыя залежных сялян, якія ўзялі ў феадала пазыку;
Б) катэгорыя залежных сялян, што працуюць на феадала на аснове складзенай дамовы;
В) катэгорыя сялян-слуг, якія цалкам страцілі асабістую свабоду;
Г) асабіста вольныя сяляне-абшчыннікі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

16. 1) абраз; 3) плінфа;
2) галаснік; 4) скрыпторый.
А) замураваны ў сцяну храма посуд;
Б) майстэрня па перапісцы кніг;
В) прыклад станкавага жывапісу;
Г) шырокая і плоская абпаленая цэгла.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

17. Абшчына, у якой роднасць членаў лічылася па жаночай лініі – гэта ... .

18. ... – атрад узброеных і спецыяльна навучаных ваеннай справе людзей.

19. ... – гэта ўмацаваная частка старажытнага горада.

20. Невялікі рэлігійны твор з павучальным зместам – гэта ... .

VII КЛАС
Гісторыя Беларусі: другая палова XIII – першая палова XVI ст.

Раздзел 1. Беларускія землі ў сярэдзіне XIII–XIV ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Дата, на якую прыпадае першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах тэрміна «Літва»:

1) 1009 г.;
2) 1019 г.;
3) 1140 г.;
4) 1235 г.

2. Рэгіен, які стаў цэнтрам аб'яднання беларускіх і літоўскіх земляў у адзіную дзяржаву ў XIII ст.:

1) Аўкштота;
2) Жамойць (Жмудзь);
3) Галіцка-Валынская Русь;
4) Чорная Русь (Верхняе Панямонне).

3. Першы гістарычна вядомы князь ВКЛ:

1) Вітаўт;
2) Войшалк;
3) Міндоўг;
4) Альгерд.

4. Прынцып дзяржаўнага кіравання ў ВКЛ у XV ст., уведзены яшчэ Гедымінам:

1) «Васал майго васала – мой васал»;
2) «Паветра сярэдневяковага горада робіць чалавека свабодным»;
3) «Не кранаць даўніны, не ўводзіць навіны»;
4) «Чыя вера – таго і ўлада».

5. У гісторыі ВКЛ у 1260, 1331, 1348 гг. адбылося (адбыліся):

1) ваенныя паходы ВКЛ на Маскву;
2) паспяховыя бітвы з крыжакамі;
3) паспяховыя бітвы з мангола-татарамі;
4) юрыдычнае замацаванне прыгонніцтва.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) Войшалк;
Б) Гедымін;
В) Міндоўг;
Г) Альгерд.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) 1260 г.; 3) 1348 г.;
2) 1331 г.; 4) 1363 г.

А) бітва на р. Акмяне; В) бітва на р. Сінія Воды;
Б) бітва на р. Стрэве; Г) бітва ля возера Дурбе.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) архітэктура; 3) перапісванне кніг;
2) жывапіс; 4) ювелірнае мастацтва.

А) абарончы характар пабудоў;
Б) абраз;
В) вокладка Лаўрышаўскага Евангелія;
Г) ініцыял.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. Форма кіравання ў ВКЛ – гэта ... .

10. ... – аб'яднанне дзвюх дзяржаў пад уладай аднаго манарха.

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Дата, на якую прыпадае першае прыгадванне ў гістарычных крыніцах тэрміна «Літва Міндоўга»:

1) 1009 г.; 3) 1235 г.;
2) 1019 г.; 4) 1253 г.

2. Старажытны беларускі горад, які стаў цэнтрам аб'яднання беларуска-літоўскіх зямель у XIII ст.:

1) Вільня; 3) Наваградак;
2) Менск; 4) Полацак.

3. Вялікі князь літоўскі, пры якім сталіца ВКЛ была перанесена ў Вільню:

1) Вітаўт; 3) Міндоўг;
2) Гедымін; 4) Альгерд.

4. Адна з галоўных асаблівасцей працэсу стварэння ВКЛ:

1) адсутнасць барацьбы за першанства ў збіранні зямель;
2) перавага знешнепалітычных фактараў над унутрыпалітычнымі;

3) перавага ўнутрыпалітычных фактараў над знешнепалітычнымі;
4) больш хуткія тэмпы ў параўнанні з агульнаеўрапейскімі тэндэнцыямі дзяржаваўтварэння.

5. У гісторыі ВКЛ у 1368, 1370, 1372 гг. адбылося (адбыліся):

1) ваенныя паходы ВКЛ на Маскву;
2) паспяховыя бітвы з крыжакамі;
3) паспяховыя бітвы з мангола-татарамі;
4) юрыдычнае замацаванне прыгонніцтва.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) бітва пад Сінімі Водамі;
Б) гістарычна першы ў ВКЛ прыклад каранавання вялікага князя;
В) паходы Альгерда на Маскву;
Г) перанос сталіцы ВКЛ у Вільню.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) 1345 г.;
2) 1385 г.;
3) 1392 г.;
4) 1399 г.

А) бітва на р. Ворскле;
Б) пагадненне аб сумесным кіраванні Альгерда і Кейстута;
В) Востраўскае пагадненне;
Г) Крэўская унія.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) архітэктура;
2) дэкаратыўна-прыкладное мастацтва;
3) перапісванне кніг;
4) фальклор.

А) замкі-кастэлі;
Б) «звярыны стыль»;
В) казкі і паданні;
Г) прадметы мелкай пластыкі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта вышэйшы судовы орган у ВКЛ, які існаваў да 1581 г.

10. ... – гэта заканадаўчы акт, выдадзены вялікім князем літоўскім, згодна з якім надаваліс ці пацвярджаліс асабістыя правы феадалаў ці іншых груп насельніцтва.

Раздзел 2. Беларускія землі ў канцы XIV – сярэдзіне XVI ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Бітва, якая адбылася ў XV ст.:

1) бітва на р. Ворскле;
2) бітва на р. Стрэве;
3) бітва пад Грунвальдам;
4) бітва пад Клецкам.

2. Магістр, які ўзначальваў войска Тэўтонскага Ордэна ў 1410 г.:

1) Фрыдрых фон Бланкенштэйн;
2) Конрад фон Валенрод;
3) Ульрых фон Юнгінген;
4) Крыштаф фон Герсдорф.

3. Вялікі князь літоўскі, пры якім была пачата кадыфікацыя права ў ВКЛ:

1) Вітаўт;
2) Жыгімонт I Стары;
3) Казімір IV;
4) Ягайла.

4. У XV ст. у ВКЛ Полацкае і Мсціслаўскае ваяводствы – гэта:

1) ваяводствы, якія не падзяляліся на паветы;
2) ваяводствы, якія сталі цэнтрамі выступленняў буйных магнатаў супраць вялікакняжацкай улады;
3) ваяводствы, у якіх была распачата рэалізацыя мерапрыемстваў аграрнай рэформы Жыгімонта II Аўгуста;
4) тэрыторыі, якія былі ахоплены буйным антыфеадальным выступленнем сялян.

5. Горад, у якім Ф. Скарына выдаў у 1517 г. «Псалтыр»:

1) Брэст;
2) Вільня;
3) Полацк;
4) Прага.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) бітва пад Грунвальдам;
Б) Лівонская вайна;
В) мяцеж М. Глінскага;
Г) Торуньскі мір.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) 1447 г.; 3) 1529 г.;
2) 1468 г.; 4) 1558 г.

А) пачатак Лівонскай вайны; В) Судзебнік Казіміра IV;
Б) Прывілей Казіміра IV; Г) І Статут ВКЛ.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) кнігавыданне; 3) мемуарная літаратура;
2) лацінамоўная літаратура; 4) мецэнацтва.

А) М. Гусоўскі;
Б) Ф. Еўлашоўскі;
В) М. Радзівіл Чорны, Бона Сфорца;
Г) Ф. Скарына, С. Будны, В. Цяпінскі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. Адміністрацыйна-тэрытарыяльная адзінка ў ВКЛ з XV ст., якая складалася з некалькіх валасцей – гэта ... .

10. З канца XV ст. уладу вялікага князя ў ВКЛ абмяжоўвала ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Бітва, якая адбылася ў XV ст.:

1) бітва на р. Ворскле; 3) бітва пад Вількамірам;
2) бітва на р. Стрэве; 4) бітва пад Клецкам.

2. Галоўны вынік Грунвальдскай бітвы:

1) заваёва ВКЛ выйсця да Балтыйскага мора;
2) замацаванне за Тэўтонскім ордэнам значных тэрытарыяльных заваёў;
3) спыненне агрэсіі крыжакоў на ўсходнеславянскіх землях;
4) заваёва ВКЛ выйсця да Чорнага мора.

3. Вялікі князь літоўскі, пры якім быў пакладзены пачатак юрыдычнаму афармленню прыгоннага права ў ВКЛ:

1) Вітаўт; 3) Казімір IV;
2) Жыгімонт І Стары; 4) Ягайла.

4. Вільня і Берасце – гэта:

1) гарады, якія першымі ў ВКЛ атрымалі магдэбургскае права;
2) гарады ВКЛ, якія сталі месцамі буйных антыфеадальных выступленняў гараджан;
3) рэзідэнцыі ўладароў дзяржавы;
4) цэнтры ваяводстваў.

5. Беларускі горад, у якім у 1553 г. пачала дзейнічаць першая друкарня:

1) Брэст;
2) Вільня;
3) Полацк;
4) Прага.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) выданне I Статута ВКЛ;
Б) выданне II Статута ВКЛ;
В) Судзебнік Казіміра IV;
Г) Прывілей Казіміра IV.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) 1401 г.;
2) 1410 г.;
3) 1411 г.;
4) 1413 г.

А) бітва пад Грунвальдам;
Б) Віленска-Радамская унія;
В) Гарадзельскі прывілей;
Г) Торуньскі мір.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) С. Будны, В. Цяпінскі;
2) М. Гусоўскі;
3) М. Літвін;
4) Ф. Скарына.

А) «Аб норавах татар, літвінаў і маскавітаў»;
Б) «Малая падарожная кніжыца»;
В) «Песня пра зубра»;
Г) палемічная літаратура.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта ваенная арганізацыя царкоўных і свецкіх феадалаў.

10. У ВКЛ з XV ст. вышэйшы саслоўна-прадстаўнічы орган дзяржаўнага кіравання – гэта ... .

Выніковы тэст. Гісторыя Беларусі: другая палова XIII – першая палова XVI ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Вялікі князь літоўскі, які быў на чале войска ВКЛ у бітве на р. Стрэве:

1) Альгерд;
2) Вітаўт;
3) Гедымін;
4) Ягайла.

2. Грунвальдская бітва адбылася ў:

1) 1399 г.;
2) 1409 г.;
3) 1410 г.;
4) 1435 г.

3. Пражыванне на тэрыторыі ВКЛ татараў, цыганаў, яўрэяў і прадстаўнікоў іншых этнасаў з’яўляецца сведчаннем:

1) ганенняў на пратэстантаў у краінах Еўропы;
2) поліэтнічнага складу дзяржавы;
3) развіцця гаспадарчых адносін;
4) фарміравання беларускай народнасці.

4. Дата пражскага выдання Бібліі ўсходнеславянскім і беларускім першадрукаром Ф. Скарынай:

1) 1503 г.;
2) 1517 г.;
3) 1522 г.;
4) 1537 г.

5. Старажытны беларускі горад – цэнтр выступлення буйных магнатаў супраць вялікакняжацкай улады ў пачатку XVI ст.:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

6. У ВКЛ «непахожыя» сяляне – гэта:

1) катэгорыя залежных сялян, якія мелі права пераходу ад аднаго феадала да іншага;
2) катэгорыя залежных сялян, якія не мелі права пераходу ад аднаго феадала да іншага;

3) катэгорыя сялян, якія не мелі сваёй уласнай гаспадаркі;
4) катэгорыя залежных сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх быў чынш.

7. Вялікі князь літоўскі, у час праўлення якога пачаўся працэс кадыфікацыі права ў ВКЛ:

1) Альгерд;
2) Гедымін;
3) Казімір IV;
4) Ягайла.

8. Фактар, які адыграў вызначальную ролю ў працэсе ўмацавання праваслаўнай царквы ў ВКЛ у XIII–XIV стст.:

1) другарадны стан праваслаўя ў Польшчы;
2) імкненне да царкоўна-рэлігійнай уніі;
3) распаўсюджанне хрысціянства ў краінах Еўропы;
4) талерантная палітыка вялікіх князёў літоўскіх.

9. Горад у ВКЛ, у якім дзейнічала першая на ўласнабеларускіх землях друкарня:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

10. Дэталь мастацкага аздаблення з каляровага шкла ў архітэктурных пабудовах:

1) мініяцюра;
2) вітраж;
3) мазаіка;
4) фрэска.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

11. А) бітва на р. Ворскле
Б) бітва пад Грунвальдам;
В) бітва на р. Сінія Воды;
Г) бітва на р. Стрэве.

12. А) выданне I Статута ВКЛ;
Б) выданне II Статута ВКЛ;
В) выданне Прывілея Казіміра IV;
Г) выданне Судзебніка Казіміра IV.

13. А) наданне Брэсту магдэбургскага права;
Б) наданне Вільне магдэбургскага права;
В) наданне Гродна магдэбургскага права;
Г) наданне Менску магдэбургскага права.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

14. 1) Вітаўт;
2) Казімір IV;
3) Альгерд;
4) Ягайла.

А) Салінскае пагадненне з крыжакамі;
Б) першы ў гісторыі ВКЛ і Польшчы прыклад міждзяржаўнай уніі;
В) паспяховыя ваенныя паходы на Маскву;
Г) пачатак кадыфікацыі права ў ВКЛ.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

15. 1) кіраванне лавай у магістраце;
2) кіраванне радай ў магістраце;
3) кіраванне рамесным цэхам;
4) кіраўніцтва паспалітым рушаннем у паветах.

А) войт;
Б) бурмістр;
В) харунжы;
Г) цэхмістр.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

16. 1) захоўванне дзяржаўнай пячаткі і кіраўніцтва вялікакняжацкай канцылярыяй;
2) захоўванне дзяржаўнай казны;
3) кіраванне вялікакняжацкімі замкамі;
4) кіраванне ўзброенымі сіламі дзяржавы.

А) гетман;
Б) канцлер;
В) кашталян;
Г) падскарбі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

17. ... – гэта, арыентаваная на патрэбы рынка гаспадарка феадала разам з існуючымі пабудовамі і зямельнымі ўгоддзямі.

18. Орган самакіравання ў гарадах с магдэбургскім правам – .. .

19. ... – хрысціянская царкоўна-адміністрацыйная адзінка ў межах пэўнай тэрыторыі.

20. Назва культурна-гістарычнай эпохі ў развіцці еўрапейскай культуры ў XIV–XVI стст., якая характарызуецца аднаўленнем гуманістычнага светапогляду, уздымам свецкай навукі, літаратуры, мастацтва – .... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Вялікі князь літоўскі, які быў на чале войска ВКЛ у бітве на Сініх Водах:

1) Альгерд;
2) Вітаўт;
3) Гедымін;
4) Ягайла.

2. Бітва пад Вількамірам адбылася ў:

1) 1363 г.;
2) 1410 г.;
3) 1435 г.;
4) 1506 г.

3. Пражыванне на тэрыторыі ВКЛ татараў, цыганаў, яўрэяў і прадстаўнікоў іншых этнасаў з'яўляецца сведчаннем:

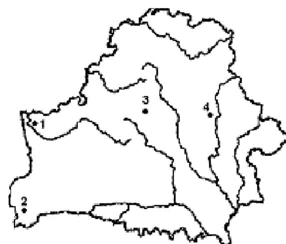
1) ганенняў на пратэстантаў у краінах Еўропы;
2) развіцця гандлёвых адносін;
3) талерантнай палітыкі вялікіх князёў літоўскіх;
4) фарміравання беларускай народнасці.

4. Дата выдання першай на ўсходнеславянскіх землях кнігі:

1) 1499 г.;
2) 1507 г.;
3) 1517 г.;
4) 1522 г.

5. Горад у ВКЛ, які з'яўляўся рэзідэнцыяй вялікага князя літоўскага:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

6. У ВКЛ «пахожыя» сяляне – гэта:

1) катэгорыя залежных сялян, якія мелі права пераходу ад аднаго феадала да іншага;
2) катэгорыя залежных сялян, якія не мелі права пераходу ад аднаго феадала да іншага;
3) катэгорыя сялян, якія не мелі ўласнай гаспадаркі;
4) катэгорыя залежных сялян, галоўнай формай зямельнай рэнты якіх быў чынш.

7. Вялікі князь літоўскі, у час праўлення якога пачалося паступовае абмежаванне манархіі ў ВКЛ:

1) Альгерд;
2) Гедымін;
3) Казімір IV;
4) Ягайла.

8. Умовы Крэўскай і Гарадзельскай уній сведчаць аб:

1) другарадным стане каталіцызма ў ВКЛ;
2) імкненні палітычных колаў ВКЛ да царкоўна-рэлігійнай уніі;
3) талерантнай палітыцы вялікіх князёў літоўскіх;
4) умацаванні пазіцый каталіцкай царквы ў ВКЛ.

9. Беларускі горад, які з'яўляецца радзімай аўтара «Малой падарожнай кніжыцы»:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

10. Пануючы мастацкі стыль у развіцці архітэктуры ВКЛ XIV–XV стст.:

1) ампір;
2) барока;
3) готыка;
4) раманскі.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

11. А) бітва пад Вількамірам;
Б) бітва пад Грунвальдам;
В) бітва пад Клецкам;
Г) выступленне магнатаў і шляхты на чале з М. Глінскім.

12. А) выданне I Статута ВКЛ;
Б) пачатак грамадзянскай вайны ў ВКЛ;
В) пачатак юрыдычнага замацавання прыгонніцтва;
Г) паход кадыфікацыі права ў ВКЛ.

13. А) наданне Брэсту магдэбургскага права;
Б) наданне Гродна магдэбургскага права;
В) наданне Менску магдэбургскага права;
Г) наданне Полацку магдэбургскага права.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

14. 1) Аляксандр Казіміравіч; 3) Жыгімонт II Аўгуст;
2) Жыгімонт I Стары; 4) Свідрыгайла.

А) буйное выступленне магнатаў на чале з М. Глінскім супраць вялікакняжацкай улады;
Б) выданне вялікакняжацкага Прывілея 1492 г.;
В) грамадзянская вайна ў ВКЛ;
Г) пачатак Лівонскай вайны.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

15. 1) апалчэнне; 3) дым;
2) лава, рада; 4) унія.

А) аб'яднанне дзяржаў; В) сялянская гаспадарка;
Б) магдэбургскае права; Г) паспалітае рушанне.
1 __ 2 __ 3 __ 4 __

16. 1) кіраўніцтва войскам;
2) кіраўнік канцылярыі вялікага князя;
3) распарадчык дзяржаўнай казной;
4) кіраванне на паседжаннях рады і сойма.

А) гетман; В) падскарбі;
Б) канцлер; Г) маршалак.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

17. ... – гэта грашовая форма аброку, якую павінны былі выконваць прыгонныя сяляне на карысць феадала.

18. ... – абраная пасада кіраўніка рамеснага цэха.

19. ... – пэўнае веравызнанне; аб'яднанне вернікаў, якія прытрымліваюцца пэўнага веравызнання.

20. Прызнанне каштоўнасці чалавека як асобы, яго права на свабоднае развіццё і праяву сваіх здольнасцей – гэта ... .

VIII КЛАС
Гісторыя Беларусі: другая палова XVI – XVIII ст.

Раздзел 1. Беларусь у другой палове XVI – першай палове XVII ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Назва дзяржавы, узнікненне якой з'явілася адным з вынікаў заключэння Люблінскай уніі:

1) Вялікае Княства Літоўскае;
2) Вялікае Княства Маскоўскае;
3) Лівонія;
4) Рэч Паспалітая.

2. Кароль Польшчы і вялікі князь літоўскі, пры якім пачала ажыццяўляцца нейтралізацыя негатыўных наступстваў Люблінскай уніі для ВКЛ:

1) Генрых Валезы;
2) Жыгімонт І Стары;
3) Жыгімонт ІІ Аўгуст;
4) Стэфан Баторый.

3. Прававы акт, згодна з якім адбывалася рэалізацыя мерапрыемстваў аграрнай рэформы Жыгімонта ІІ Аўгуста:

1) Гарадзельскі прывілей;
2) «Лясная устава»;
3) ІІІ Статут ВКЛ;
4) «Устава на валокі».

4. Дата заключэння Паляноўскага міра:

1) 1596 г.;
2) 1618 г.;
3) 1629 г.;
4) 1634 г.

5. Агульная назва хрысціянскіх веравучэнняў, якія ўзніклі ў XVI ст. у форме пратэсту супраць афіцыйнага каталіцтва:

1) ерась;
2) пратэстантызм;
3) схізма;
4) уніяцтва.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) утварэнне Галоўнага трыбунала;
Б) заканчэнне Лівонскай вайны;

В) прыняцце III Статута ВКЛ;
Г) пачатак аграрнай рэформы Жыгімонта II Аўгуста.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) вызваленне Полацка войскамі Стэфана Баторыя;
2) захоп Полацка войскамі Івана IV;
3) падпісанне акта Люблінскай уніі;
4) падпісанне Ям-Запольскага міра.

А) 15 лютага 1563 г.;
Б) 1 ліпеня 1569 г.;
В) 30 жніўня 1579 г.;
Г) 15 снежня 1582 г.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) аграрная рэформа ў ВКЛ;
2) Контррэфармацыя ў ВКЛ;
3) Рэфармацыя ў ВКЛ;
4) магдэбургскае права.

А) «Валочная памера»;
Б) ордэн езуітаў;
В) гарадское самакіраванне;
Г) кальвінізм.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта рэлігійна-палітычная арганізацыя праваслаўнага насельніцтва ў ВКЛ.

10. У ВКЛ мера плошчы, роўная 21,36 га, а таксама адзінка падаткаабкладання – гэта ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Ваенны канфлікт у Еўропе, уплыў якога стаў галоўным ва ўтварэнні Рэчы Паспалітай:

1) «Вялікая вайна»;
2) Лівонская вайна;
3) «Смаленская вайна»;
4) «Стогадовая вайна».

2. Вялікі князь літоўскі і кароль Польшчы, пры якім была заключана Люблінская ўнія:

1) Аляксандр Казіміравіч;
2) Жыгімонт I Стары;
3) Жыгімонт II Аўгуст;
4) Казімір IV.

3. Выдатны прававы помнік, паводле якога ўпершыню ў гісторыі ВКЛ было заканадаўча замацавана ўжыванне беларускай мовы ў афіцыйным справаводстве:

1) Судзебнік Казіміра IV;
2) I Статут ВКЛ;
3) II Статут ВКЛ;
4) III Статут ВКЛ.

4. Дата заключэння Дэўлінскага перамір'я:

1) 1596 г.;
2) 1618 г.;
3) 1629 г.;
4) 1634 г..

5. Член каталіцкага манаскага ордэна Ісуса, – гэта:

1) езуіт;
2) кальвініст;
3) прасол;
4) партач.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) падпісанне акта Люблінскай уніі;
Б) пачатак праўлення Стэфана Баторыя;
В) пачатак Лівонскай вайны;
Г) прыняцце III Статута ВКЛ.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) стварэнне Галоўнага Трыбунала;
2) заканчэнне Лівонскай вайны;
3) заключэнне Берасцейскай царкоўнай уніі;
4) прыняцце III Статута ВКЛ.

А) 1581 г.;
Б) 1583 г.;
В) 1588 г.;
Г) 1596 г.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) «Валочная памера»;
2) завяршэнне Лівонскай вайны;
3) Контррэфармацыя ў ВКЛ;
4) Рэфармацыя ў ВКЛ.

А) Жыгімонт II Аўгуст, Бона Сфорца;
Б) Жыгімонт III Ваза, П. Скарга;
В) С. Будны, В. Цяпінскі;
Г) Стэфан Баторый, Іван IV.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. Паняцце, якое характарызуе ўнутраную палітыку вялікіх князеў літоўскіх; цярплівасць і роўнасць у адносінах – гэта ... .

10. Выбарны адміністрацыйны і судовы орган гарадского самакіравання ў гарадах з магдэбургскім правам – гэта ... .

Раздзел 2. Беларусь у другой палове XVII – першай палове XVIII ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. У гісторыі Беларусі падзеі 1654–1667 гг. – гэта:

1) вайна Рэчы Паспалітай з Расійскай дзяржавай;
2) вайна Рэчы Паспалітай з Швецыяй;
3) казацка-сялянская вайна;
4) Паўночная вайна.

2. Узброены казацкі атрад часоў казацка-сялянскай вайны 1648–1651 гг. – гэта:

1) выбранцы;
2) загон;
3) кап'ё;
4) харугва.

3. Храналагічныя межы буйнога выступленне сялян на Каменьшчыне:

1) 1700–1703 гг.;
2) 1740–1744 гг.;
3) 1754–1756 гг.;
4) 1756–1757 гг.

4. Прадстаўнікі гандлёвага саслоўя ў ВКЛ у XV–XVIII стст.:

1) госці;
2) кліентэла;
3) магнаты;
4) шляхта.

5. Навучальная ўстанова, адкрытая Я. Радзівілам у 1617 г. Сучаснікі называлі яе «Слуцкімі Афінамі» («Паўночнымі Афінамі»). Лічыцца правобразам першай беларускай гімназіі. Гэта:

1) Слуцкая кальвінская школа;
2) Слуцкая школа піяраў;
3) Слуцкая акадэмія езуітаў;
4) Слуцкая жаночая гімназія.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) Андросаўскае перамір'е; В) Кейданская унія;
Б) Віленскае перамір'е; Г) пачатак Паўночнай вайны.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) абарона Пінска;
2) бітва пад Лоевам;
3) бітва каля в. Лясная;
4) падпісанне Андросаўскага перамір'я.

А) 1648 г.; В) 1667 г.;
Б) 1649 г.; Г) 1708 г.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) першы прыклад архітэктурнага стылю барока на тэрыторыі Беларусі;
2) дзейнасць першай у ВКЛ абсерваторыі;
3) «Паўночныя Афіны»;
4) родны горад С. Пятроўскага-Сітніяновіча.

А) Вільня; В) Слонім;
Б) Несвіж; Г) Полацк.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта назва права, выкарыстанне якога стала адной з прычын зрыву ў 1652–1764 гг. 42 соймаў з 55 праведзеных у Рэчы Паспалітай.

10. Гвалтоўнае умяшальніцтва адной ці некалькіх дзяржаў ва ўнутраныя справы іншай краіны – гэта ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. У гісторыі Беларусі падзеі 1648–1651 гг. – гэта:

1) вайна Рэчы Паспалітай з Расійскай дзяржавай;
2) вайна Рэчы Паспалітай з Швецыяй;
3) казацка-сялянская вайна;
4) Паўночная вайна.

2. Удзельнікі партызанскіх атрадаў у вайне 1654–1667 гг. Рэчы Паспалітай з Расійскай дзяржавай – гэта:

1) выбранцы;
2) касінеры;
3) прысяжныя мужыкі;
4) шышы.

3. Храналагічныя межы буйнога выступленне сялян у Крычаўскім старостве:

1) 1700–1703 гг.;
2) 1740–1744 гг.;
3) 1754–1756 гг.;
4) 1756–1757 гг.

4. Капіталістычнае прадпрыемства, заснаванае на ручной працы і шырокім яе падзеле:

1) латыфундыя;
2) мануфактура;
3) рамесны цэх
4) фабрыка.

5. Першы прыклад архітэктурнага стылю барока на тэрыторыі Беларусі:

1) Гродзенскі фарны касцел;
2) Іўеўскі касцел бернардынаў;
3) Нясвіжскі фарны касцел;
4) Пінскі касцел францысканцаў.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) Андросаўскае перамір'е;
Б) казацка-сялянская вайна ў Рэчы Паспалітай;
В) пачатак Паўночнай ваны;
Г) «Маці Палтаўскай баталіі».

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) барацьба магнацкіх груповак за ўладу;
2) вайна Расіі і Рэчы Паспалітай;
3) казацка-сялянская вайна;
4) Паўночная вайна.

А) 1648–1651 гг.;
Б) 1654–1667 гг.;
В) 1696–1700 гг.;
Г) 1700–1721 гг.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) І. Капіевіч;
2) К. Лышчынскі;
3) К. Семяновіч;
4) Сімеон Полацкі.

А) «Вялікае мастацтва артылерыі»;
Б) «Вертоград многоцветный»;
В) «Граматыка лацінская і руская»;
Г) «Аб неіснаванні Бога».

1 __ 2 __ 3 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта буйны гандлёвы шлях.

10. Грашовыя сумы, якія выплочваюцца пераможаным у вайне бокам на карысць дзяржавы-пераможцы, – гэта ... .

Раздзел 3. Беларусь у другой палове XVIII ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Ініцыятар рэформ у Рэчы Паспалітай у другой палове XVIII ст.:

1) Ж. Жылібер;
2) П. Кісялёў;
3) П. Сталыпін;
4) А. Тызенгаўз.

2. Апошні кароль Рэчы Паспалітай:

1) Жыгімонт III Ваза;
2) Станіслаў Аўгуст Панятоўскі;
3) Стэфан Баторый;
4) Антоній Тызенгаўз.

3. Падзея, якая адбылася ў гісторыі Рэчы Паспалітай 3 мая 1791 г.:

1) адмаўленне ад улады апошняга караля Рэчы Паспалітай;
2) пачатак паўстання пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі;
3) першы падзел Рэчы Паспалітай;
4) прыняцце Канстытуцыі.

4. Храналагічныя межы існавання ВКЛ:

1) XIII ст.–1569 г.;
2) XIII ст.–1795 г.;
3) 1569–1772 гг.;
4) 1569–1795 гг.

5. Назва твора, аўтарам якога з'яўляецца А. Нарушэвіч:

1) «Аб неіснаванні Бога»;
2) «Аб адзінстве царквы божай»;
3) «Гісторыя Польшчы»;
4) «Трэнас».

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) уваходжанне ў склад Расіі заходняй часткі Беларусі;
Б) уваходжанне ў склад Расіі ўсходняй часткі Беларусі;
В) уваходжанне ў склад Расіі цэнтральнай часткі Беларусі;
Г) уваходжанне ў склад Расіі Беластоцкай вобласці.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) 1791 г.; 3) 1794 г.;
2) 1793 г.; 4) 1795 г.

А) адмаўленне апошняга караля Рэчы Паспалітай ад улады;
Б) прыняцце Канстытуцыі Рэчы Паспалітай;
В) паўстанне ў Рэчы Паспалітай;
Г) уваходжанне ў склад Расіі цэнтральнай часткі Беларусі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) палацава-паркавае будаўніцтва;
2) жывапіс;
3) мастацтва інтэрмедыі;
4) развіццё навукі.

А) Я. Бекер, Дж. Сакка, К. Сампані;
Б) К. Марашэўскі, М. Цяцерскі;
В) К. Нарбут, М. Карповіч;
Г) Ф. Смуглевіч, Я. Рустэм.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта назва праваслаўнага і пратэстанцкага насельніцтва ў Рэчы Паспалітай.

10. ... – гэта назва цэнтральнага калегіяльнага органа ўлады ў ВКЛ па кіраванні фінансамі і дзяржаўным скарбам.

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Ініцыятар падзелаў Рэчы Паспалітай:

1) кароль Станіслаў Аўгуст Панятоўскі;
2) прускі кароль Фрыдрых II;

3) расійская імператрыца Кацярына II;
4) расійскі імператар Пётр I.

2. Кіраўнік паўстання 1794 г. у Рэчы Паспалітай:

1) Станіслаў Аўгуст Панятоўскі;
2) Тадэвуш Касцюшка;
3) Станіслаў Ляшчынскі;
4) Якуб Ясінскі.

3. Лозунг паўстання 1794 г. у Рэчы Паспалітай:

1) «Воля, цэласнасць, незалежнасць!»;
2) «За зямлю і волю!»;
3) «За нашу і вашу волю!»;
4) «Мір хрысціянству, а на зачыншчыкаў Бог і крыж!».

4. Храналагічныя межы існавання Рэчы Паспалітай:

1) XIII ст.–1569 г.;
2) XIII ст.–1795 г.;
3) 1569–1772 гг.;
4) 1569–1795 гг.

5. Адна з асаблівасцей Асветніцтва на беларускіх землях:

1) адбывалася больш імклівым шляхам;
2) не набыло рэвалюцыйнага характару;
3) носьбітам прагрэсіўных ідэй з'яўлялася выключна заможнае сялянства;
4) укараненне ідэй адбывалася рэвалюцыйным шляхам.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) адмаўленне апошняга караля Рэчы Паспалітай ад улады;
Б) першы падзел Рэчы Паспалітыя;
В) паўстанне пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі;
Г) прыняцце Канстытуцыі Рэчы Паспалітай.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) 1772 г.;
2) 1793 г.;
3) 1794 г.;
4) 1795 г.

А) паўстанне пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі;
Б) першы падзел Рэчы Паспалітай;
В) другі падзел Рэчы Паспалітай;
Г) трэці падзел Рэчы Паспалітай.

1 __ 2 __ 3 __

8. 1) апошні кароль Рэчы Паспалітай;
2) магнацкае прадпрымальніцтва;
3) паўстанне пад кіраўніцтва Т. Касцюшкі;
4) спробы рэформ у Рэчы Паспалітай.

А) С. Панятоўскі;
Б) А. Тызенгаўз;
В) І. Храптовіч, М.Казімір Радзівіл;
Г) Я. Ясінскі, М.К. Агінскі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта назва свецкай установы па арганізацыі і кіраўніцтву сістэмай школьнай адукацыі ў Рэчы Паспалітай у апошняй чвэрці XVIII ст.

10. Мастацкі стыль, адметнай рысай якога з'яўляецца зварот да вобразаў і форм антычнай літаратуры і мастацтва – гэта ... .

Выніковы тэст. Гісторыя Беларусі: другая палова XVI – XVIII ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Знешнепалітычны канфлікт у Еўропе, наступствы якога паўплывалі на дзяржаваўтваральныя працэсы ў сярэдзіне XVI ст.:

1) казацка-сялянская вайна;
2) Лівонская вайна;
3) Паўночная вайна;
4) Смаленская вайна.

2. У ВКЛ плынь Рэфармацыі, якая набыла найвялікшы размах:

1) арыянства;
2) кальвінізм;
3) лютэранства;
4) талерантнасць.

3. Беларускі горад, у якім згодна з пастановай сойма 1673 г. павінна было адбывацца яго кожнае трэцяе пасяджэнне:

1) Вільня;
2) Гродна;
3) Магілеў;
4) Полацк.

4. Уніяцкі архіепіскап, які стаў ахвярай выступлення гараджан Віцебска ў 1623 г.:

1) В. Вашчыла;
2) І. Кунцэвіч;
3) С. Налівайка;
4) Я. Ясінскі.

5. Старажытны беларускі горад, з якім звязана дзейнасць Джавані Бернардоні:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

6. Дзейнасць М. Радзівіла Чорнага, С. Буднага, В. Цяпінскага сведчыць аб развіцці ў ВКЛ:

1) архітэктуры;
2) кнігавыдавецкай справы;
3) музычнага мастацтва;
4) тэатральнага мастацтва.

7. Берасцейскі царкоўны сабор адбыўся ў:

1) 1569 г.;
2) 1596 г.;
3) 1669 г.;
4) 1696 г.

8. Канфесійная прыналежнасць большасці сельскага насельніцтва на тэрыторыі Беларусі ў канцы XVIII ст.:

1) кальвінізм;
2) каталіцтва;
3) праваслаўе;
4) уніяцтва.

9. Горад у ВКЛ, у якім была выдадзена першая на тэрыторыі Беларусі газета:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

10. У ВКЛ форма вытворчасці, якая папярэднічала мануфактурнай арганізацыі працы:

1) скрыпторый;
2) персіярня;
3) рамесны цэх;
4) фабрыка.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

11. А) казацка-сялянская вайна; Б) Лівонская вайна; В) Паўночная вайна; Г) Смаленская вайна.

12. А) Жыгімонт І Стары; Б) Жыгімонт ІІ Аўгуст; В) Жыгімонт ІІІ Ваза; Г) Стэфан Баторый.

13. А) стварэнне мануфактур;
Б) стварэнне цэхаў;
В) узнікненне фабрычна-заводскай вытворчасці;
Г) узнікненне фальваркаў.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

14. 1) К. Лышчынскі; 2) С. Собаль; 3) М. Сматрыцкі; 4) П. Скарга.

А) «Аб адзінстве царквы Божай»;
Б) «Аб неіснаванні Бога»;
В) «Буквар»;
Г) «Трэнас, ці Лямант усходняй царквы».

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

15. 1) 1581 г.; 2) 1588 г.; 3) 1700 г.; 4) 1794 г.

А) паўстанне ў Рэчы Паспалітай;
Б) пачатак Паўночнай вайны;
В) прыняцце Статута ВКЛ;
Г) стварэнне Галоўнага Трыбунала ВКЛ.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

16. 1) Антоній Тызенгаўз;
2) Мацей Буртрымовіч, Іахім Храптовіч;
3) Міхал Карповіч;
4) Іаган Шрэтар.

А) аграрная рэформа;
Б) магнацкае прадпрыймальніцтва;
В) партрэтнае мастацтва;
Г) прыхільнасць да ідэй французскіх фізіякратаў.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

17. ... – гэта зямельныя ўладанні ў Рэчы Паспалітай, якія вылучаны з дзяржаўных зямель для задавальнення патрэб караля і прыдворнай казны, маюць ўласнае адміністрацыйна-гаспадарчае кіраванне.

18. ... – гэта часовы саюз шляхты ў XVII–XVIII стст. у Рэчы Паспалітай.

19. ... – гэта сістэма прававых норм дзяржаўнага ладу Рэчы Паспалітай у XVI–XVIII стст., замацаваных у якасці абавязковых і непарушных прынцыпаў.

20. Назва рэлігійна-палітычнага руху ў Еўропе, накіраванага супраць Рэфармацыі – ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Міждзяржаўнае пагадненне – унія, пасля заключэння якой на палітычнай карце Еўропы ўзнікла новае дзяржаўнае ўтварэнне:

1) Віленска-Радамская;
2) Гарадзельская;
3) Крэўская;
4) Люблінская.

2. У ВКЛ форма пратэсту ніжэйшых слаёў грамадства, плынь Рэфармацыі, прыхільнікі якой адмаўлялі дагмат Троіцы:

1) арыянства;
2) кальвінізм;
3) лютэранства;
4) талерантнасць.

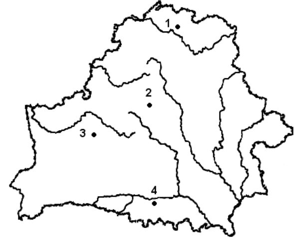
3. Назва горада, у якім напярэдадні падзелаў Рэчы Паспалітай захоўвалася адзіная ў дзяржаве праваслаўная епархія:

1) Вільня;
2) Гродна;
3) Магілёў;
4) Полацк.

4. Кіраўнік паўстання сялян у Крычаўскім старостве:

1) В. Вашчыла;
2) І. Кунцэвіч;
3) С. Налівайка;
4) Я. Ясінскі.

5. Беларускі горад, які з'яўляецца радзімай С. Пятроўскага-Сітніяновіча:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

6. Дзейнасць К. Сампані, Я. Глаўбіца сведчыць аб развіцці ў ВКЛ:

1) архітэктуры;
2) кнігавыдавецкай справы;
3) музычнага мастацтва;
4) тэатральнага мастацтва.

7. Дата заключэння Берасцейскай царкоўнай уніі:

1) 1569 г.;
2) 1596 г.;
3) 1669 г.;
4) 1696 г.

8. Каталіцкі манаскі ордэн, члены якога сталі галоўнымі абаронцамі чысціні каталіцкага веравызнання і былі празваны С. Будным «чортавым семем»:

1) дамініканцы;
2) езуіты;
3) піяры;
4) францысканцы.

9. Горад у ВКЛ, які звязаны з дзейнасцю Ж.Э. Жылібера:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

10. У ВКЛ форма вытворчасці, якой папярэднічала цэхавая арганізацыя працы:

1) майстэрня;
2) мануфактура;
3) паперня;
4) фабрыка.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

11. А) бітва пад Лоевам;
Б) бітва ля в. Лясная;
В) бітва пад Мацяевіцамі;
Г) бітва пад Палтавай.

12. А) Жыгімонт ІІ Аўгуст;
Б) Жыгімонт ІІІ Ваза;
В) Станіслаў Аўгуст Панятоўскі;
Г) Стэфан Баторый.

13. А) панаванне натуральнай гаспадаркі;
Б) узнікненне мануфактурнай вытворчасці;
В) узнікненне фальваркаў;
Г) узнікненне рамеснай вытворчасці.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

14. 1) Дж. Бернардоні;
2) Т. Макоўскі;
3) М. Радзівіл Чорны;
4) І. Шрэтар.

А) палацава-паркавае і замкавае будаўніцтва;
Б) развіццё картаграфіі;
В) жывапіс;
Г) кнігавыданне.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

15. 1) 1569 г.;
2) 1596 г.;
3) 1708 г.;
4) 1791 г.

А) аб'яднанне дзяржаў;
Б) заключэнне царкоўнай уніі;
В) прыняцце Канстытуцыі Рэчы Паспалітай;
Г) разгром корпуса Левенгаўпта.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

16. 1) вайна Рэчы Паспалітай з Расійскай дзяржавай;
2) казацка-сялянская вайна;
3) паўстанне пад кіраўніцтвам Т. Касцюшкі;
4) рэформы ў Рэчы Паспалітай.

А) магнацкае прадпрыймальніцтва;
Б) загоны;
В) касінеры;
Г) шышы.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

17. Шляхта, падпарадкаваная ўладзе ўплывовага магната – гэта ... .

18. У ВКЛ сход шляхты павета ці ваяводства – гэта … .

19. Назва права і залатой шляхецкай вольнасці, якая была адменена палажэннямі Канстытуцыяй Рэчы Паспалітай 3 мая 1791 г. – … .

20. Эпоха пашырэння асветы, развіцця навук у еўрапейскіх краінах у XVII–XVIII стст. – гэта ... .

IX КЛАС
Гісторыя Беларусі: канец XVIII – пачатак XX ст.

Раздзел 1. Беларусь на зыходзе феадалізму: канец XVIII – сярэдзіна XIX ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Падатак, уведзены на беларускіх землях пасля іх далучэння да Расійскай імперыі і накладзены на кожную асобу мужчынскага полу:

1) чынш;
2) земскі;
3) падушны;
4) падымны.

2. Перапарава арміі Напалеона праз Неман адбылася ў ... :

1) чэрвені 1812 г.;
2) ліпені 1812 г.;
3) жніўні 1812 г.;
4) верасні 1812 г.

3. Асноўная мэта правядзення рэформаў міністра дзяржаўных маёмасцяў П.Д. Кісялева:

1) адмена прыгоннага права;
2) разбурэнне сялянскай абшчыны;
3) уздым прыбытковасці памешчыцкай і дзяржаўнай вёскі ва ўмовах захавання сістэмы феадальнага землеўладання;
4) зніжэнне сацыяльнай напружанасці ў вёсцы ва ўмовах адмены прыгоннага права.

4. Дата стварэння таварыства філаматаў:

1) 1807 г.;
2) 1817 г.;
3) 1820 г.;
4) 1836 г.

5. Прыклад стварэння першых фабрык на тэрыторыі Беларусі ў першай палове XIX ст.:

1) запалкавая фабрыка ў Пінску;
2) запалкавая фабрыка ў Барысаве;

3) льнопрадзільная фабрыка ў Віцебску;
4) суконныя фабрыкі ў Косава і Хомску.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) адмена дзеяння III Статута ВКЛ у Мінскай, Гродзенскай і Віленскай губернях;
Б) адмена дзеяння III Статута ВКЛ у Віцебскай і Магілёўскай губернях;
В) адмена уніяцтва;
Г) рэформы П. Кісялёва.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) адкрыццё Горы-Горацкага земляробчага інстытута;
2) ліквідацыя ўніяцтва;
3) падаўленне шляхецкага паўстання ў Польшчы;
4) увядзенне мяжы яўрэйскай аселасці.

А) 1794 г.;
Б) 1831 г.;
В) 1839 г.;
Г) 1848 г.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) І. Аляшкевіч, В. Ваньковіч, І. Хруцкі;
2) А. Абрамовіч, С. Манюшка;
3) Я. Баршчэўскі, В. Дунін-Марцінкевіч;
4) П. Шпілеўскі, Я. Чачот.

А) беларусазнаўства;
Б) жывапіс;
В) літаратура;
Г) музычнае мастацтва.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта дакумент, які ўтрымліваў апісанне феадальнага ўладання, памеры сялянскіх зямельных надзелаў і павіннасцей у першай палове XIX ст. у Беларусі, Літве, Украіне і Польшчы.

10. Назва першай у Расійскай імперыі школы ўзаемнага навучання, якая была адчынена ў гомельскім маёнтку графа П. Румянцава – ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Павіннасць, уведзеная на беларускіх землях пасля іх далучэння да Расійскай імперыі і накладзеная на кожную асобу мужчынскага полу:

1) дзякла;
2) паншчына;
3) рэкрутчына;
4) выган.

2. Месца бітвы з французскімі войскамі на тэрыторыі Беларусі, пасля якой адступленне арміі Напалеона ператварылася ў неарганізаваны адыход:

1) пад Мірам;
2) пад Смаргонню;
3) каля в. Салтанаўка;
4) каля в. Студзёнка.

3. Прычына правядзення рэформ П.Д. Кісялёва:

1) неабходнасць рэалізацыі мерапрыемстваў па адмене прыгоннага права;
2) размах індывідуальнага тэрора народнікаў;
3) заняпад прыбытковасці памешчыцкай і дзяржаўнай вёскі ва ўмовах захавання сістэмы феадальнага землеўладання;
4) узрастанне сацыяльнай напружанасці ў вёсцы ва ўмовах адмены прыгоннага права.

4. Дата стварэння таварыства філарэтаў:

1) 1807 г.;
2) 1817 г.;
3) 1820 г.;
4) 1836 г.

5. Вядучая галіна прамысловасці Беларусі ў першай палове XIX ст.:

1) дрэваапрацоўчая;
2) скураная;
3) суконная;
4) цукровая.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) пачатак шляхецкага паўстання ў Польшчы;
Б) стварэнне Дэмакратычнага таварыства;
В) стварэнне таварыства філаматаў;
Г) стварэнне таварыства філарэтаў.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) адмена дзеяння III Статута ВКЛ у Віцебскай і Магілёўскай губернях;

2) адмена дзеяння III Статута ВКЛ у Мінскай, Гродзенскай і Віленскай губернях;
3) закрыццё Віленскага ўніверсітэта;
4) пачатак шляхецкага паўстання ў Польшчы.

А) 1830 г.;
Б) 1831 г.;
В) 1832 г.;
Г) 1840 г.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) адукацыя;
2) драматургія і тэатральнае мастацтва;
3) музейная справа;
4) музычнае мастацтва.

А) М.К. Агінскі, С. Манюшка, А. Абрамовіч;
Б) В. Дунін-Марцінкевіч;
В) К. і Е. Тышкевічы;
Г) А. Чартарыйскі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. ... – гэта форма арганізацыі гандлю ў час з’езду гандляроў у пэўным месцы адзін або некалькі разоў на год.

10. ... – гэта навука, якая вывучае адметнасць і агульнасць беларусаў, іх узаемаадносіны з суседзямі і ролю ў супольнасці народаў.

Раздзел 2. Усталяванне капіталізму на беларускіх землях: другая палова XIX – пачатак XX ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Тэрыторыі, з якіх пачалася падрыхтоўка аграрнай рэформы 1861 г. у Расійскай імперыі:
1) Беларусь і Літва;
2) Заходняя Сібір;
3) Украіна;
4) Цэнтральная частка Расіі (Паволжа).

2. Адзін з кіраўнікоў паўстання 1863–1864 гг. у Польшчы, Літве і на Беларусі:

1) Т. Касцюшка;
2) П. Кісялёў;
3) К. Каліноўскі;
4) П. Сталыпін.

3. Заснавальнік першых марксісцкіх гурткоў у Мінску:

1) А. Гурыновіч;
2) В. Ластоўскі;
3) М. Каяловіч;
4) Я. Карскі.

4. Выданне 3 чэрвеня 1907 г. указу Мікалая II аб роспуску II Дзяржаўнай думы і прыняцце імператарам новага выбарчага закона, а таксама арышт дэпутатаў сацыял–дэмакратычнай фракцыі Дзяржаўнай думы з'яўляюцца сведчаннем:

1) буржуазна-дэмакратычнага характару рэвалюцыі;
2) зараджэння асноў парламентарызму ў краіне;
3) пачатка новага этапу рэвалюцыі ў Расіі;
4) парушэння імператарам уласнага Маніфеста ад 17 кастрычніка 1905 г.

5. Дата абвяшчэння сталыпінскай аграрнай рэформы:

1) 1861 г.;
2) 1881 г.;
3) 1906 г.;
4) 1911 г.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) абвяшчэнне Маніфеста Мікалая II аб удасканаленні дзяржаўнага парадку;
Б) бальшавізацыя Саветаў;
В) карнілаўскі мяцеж;
Г) «Курлоўскі расстрэл».

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) адмена прыгоннага права;
2) адмена часоваабавязанага становішча сялян на тэрыторыі Беларусі;
3) пачатак выдання «Мужыцкай праўды»;
4) рэскрыпт Аляксандра II віленскаму генерал-губернатару У. Назімаву.

А) 1857 г.;
Б) 1861 г.;
В) 1862 г.;
Г) 1863 г.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) К. Каганец;
2) Е. Карскі;
3) В. Ластоўскі;
4) А. Пашкевіч, Я. Колас.

А) «Беларусы»;
Б) «Беларускі лемантар, або Першая навука чытання»;
В) «Кароткая гісторыя Беларусі з 40 малюнкамі»;
Г) «Першае чытанне для дзетак беларусаў».

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. Назва шляху развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, пры якім пасля адмены прыгоннага права захоўвалася памешчыцкая ўласнасць на зямлю – ... .

10. Масавы набор мужчын у армію падчас вайны або чарговы прызыў на вайсковую службу юнакоў адпаведнага прызыўнога ўзросту – гэта ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Абавязак, які згодна з палажэннямі аграрнай рэформы 1861 г. рэгуляваў часоваабавязанае становішча сялян:

1) ажыццяўленне крэдытавання ў Пазямельным банку;
2) выкананне раней ускладзеных павіннасцей на карысць памешчыка;
3) выхад з абшчыны і звядзенне ўсіх зямельных адрэзкаў у адзін надзел;
4) перасяленне з еўрапейскай часткі Расіі.

2. Нелегальная рэвалюцыйная арганізацыя, якая ўзначаліла падрыхтоўку паўстання 1863–1864 гг. на тэрыторыі Беларусі:

1) «Гоман»;
2) «Зямля і воля»;
3) Літоўскі правінцыйны камітэт;
4) Цэнтральны нацыянальны камітэт.

3. Ідэолаг заходнерусізму:

1) А. Гурыновіч;
2) В. Ластоўскі;
3) М. Каяловіч;
4) Я. Карскі.

4. Важны фактар, які аказаў уплыў на ход падзей першай рускай рэвалюцыі ў Беларусі:

1) асаблівая вастрыня нацыянальнага пытання;
2) ваенныя паражэнні Расіі на франтах Першай сусветнай вайны;
3) існаванне ў грамадстве развітых дэмакратычных традыцый;
4) трывалыя сацыяльна-палітычныя пазіцыі нацыянальнай буржуазіі.

5. Дата ўвядзення земстваў у беларускіх губернях:

1) 1864 г.;
2) 1881 г.;
3) 1907 г.;
4) 1911 г.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

6. А) акупацыя часткі тэрыторыі Беларусі кайзераўскімі войскамі;
Б) выданне «Нашай долі»;
В) выданне «Нашай нівы»;
Г) пачатак першай рускай рэвалюцыі.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

7. 1) адмена прыгоннага права;
2) забойства Аляксандра II;
3) пачатак паўстання пад кіраўніцтвам К. Каліноўскага;
4) утварэнне БСГ.

А) 1861 г.;
Б) 1863 г.;
В) 1881 г.;
Г) 1903 г.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

8. 1) «Вянок»;
2) «Жалейка», «Шляхам жыцця»;
3) «Песні жальбы», «Казкі жыцця»;
4) «Скрыпка беларуская», «Хрэст на свабоду».

А) Максім Багдановіч;
Б) Якуб Колас;
В) Янка Купала;
Г) Цётка.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін):

9. Назва шляху развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, пры якім сялянам дазвалялася замацаваць свае зямельныя надзелы ва ўласнасць пры адначасовым разбурэнні сельскай абшчыны – ... .

10. Прымусовае адчужэнне маёмасці (уласнасці) на карысць іншых асоб або дзяржавы падчас вайны ці надзвычайных абставін – гэта ... .

Выніковы тэст. Гісторыя Беларусі: канец XVIII – пачатак XX ст.

Варыянт 1

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Фактар, які ўплываў на этнічны склад насельніцтва Беларусі на мяжы XVIII–XIX стст.:

1) дзейнасць указа «аб кухарчыных дзецях»;
2) існаванне мяжы яўрэйскай аселасці;
3) талерантная палітыка расійскіх імператараў;
4) шырокае чыгуначнае будаўніцтва.

2. Адзін з аўтараў праекта аднаўлення аўтаноміі ВКЛ пад эгідай Расіі:

1) П.Д. Кісялёў;
2) М.К. Агінскі;
3) Я.П. Кульнёў;
4) М.М. Мураўёў.

3. Неабходнасць рэфармавання памешчыцкай і дзяржаўнай вёскі ў першай палове XIX ст. была абумоўлена:

1) крызісам феадальна-прыгонніцкай сістэмы гаспадарання;
2) нізкай эканамічнай эфектыўнасцю ваенных пасяленняў;
3) сацыяльнымі войнамі ў беларускай вёсцы;
4) скарачэннем прыросту сельскага насельніцтва.

4. Дата адмены царскім урадам дзеяння III Статута ВКЛ у Мінскай, Гродзенскай і Віленскай губернях:

1) 1817 г.;
2) 1820 г.;
3) 1836 г.;
4) 1840 г.

5. Беларускі горад, цэнтр губерні, у якім у першай палове XIX ст. дзейнічалі Асвейскі і Бешанковіцкі кірмашы:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

6. Характэрная рыса прускага шляху развіцця капіталізму ў вобласці сельскай гаспадаркі:

1) прымяненне працы наёмных работнікаў – батракоў;
2) павольнае развіццё гаспадаркі ва ўмовах захавання абшчыннай і памешчыцкай уласнасці на зямлю;
3) развіццё аднаасобнай гаспадаркі ва ўмовах адсутнасці абшчыннай кругавой парукі;
4) імклівае развіццё ва ўмовах адсутнасці феадальнай уласнасці на зямлю і іншых перажыткаў феадалізму.

7. Істотныя змены ў ажыццяўленні мерапрыемстваў аграрнай рэформы 1861 г., на якія пайшоў царскі ўрад у беларускіх губернях:

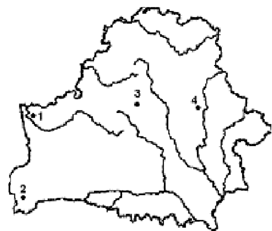
1) адмена выкупных плацяжоў;
2) адмена часоваабавязанага становішча сялянства і змяншэнне на 20 % выкупных плацяжоў;
3) разбурэнне сельскай абшчыны;
4) увядзенне абавязковага выкупу сялянскіх надзелаў і пасад міравых пасрэднікаў.

8. Галоўны фактар, які паўплываў на заняпад ролі суднаходных каналаў на тэрыторыі Беларусі ў апошняй чвэрці XIX ст.:

1) будаўніцтва гасцінцаў;
2) існаванне мяжы яўрэйскай аселасці;
3) узрастане попыту на збожжавую прадукцыю і цукар;
4) шырокае чыгуначнае будаўніцтва.

9. Беларускі горад, які звязаны з дзейнасцю В. Ваньковіча:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

10. Фактар, які ў значнай меры паўплываў на адрачэнне імператара Мікалая II ад прастола:

1) бальшавізацыя Саветаў;
2) ваенныя паражэнні Расіі ў Першай сусветнай вайне;
3) пераход на бок рэвалюцыйнага народа арміі;
4) утварэнне Часовага ўрада і абвяшчэнне Расіі рэспублікай.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

11. А) адмена прыгоннага права;
Б) ажыццяўленне мерапрыемстваў сталыпінскай аграрнай рэформы;
В) увядзенне земстваў на Беларусі;
Г) узнікненне фабрычна-заводскай вытворчасці на тэрыторыі Беларусі.

12. А) Аляксандр II;
Б) Аляксандр III;
В) Мікалай I;
Г) Мікалай II.

13. А) карнілаўскі мяцеж;
Б) пачатак акупацыі часткі тэрыторыі Беларусі кайзераўскімі войскамі;
В) пачатак Першай сусветнай вайны;
Г) трэцячэрвеньскі пераварот.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

14. 1) Асвейскі і Бешанковіцкі кірмашы;
2) Зэльвенскі і Свіслацкі кірмашы;
3) Кантрактавы кірмаш;
4) Любавіцкі кірмаш.

А) Віцебская губерня;
Б) Гарадзенская губерня;
В) Магілёўская губерня;
Г) Менск.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

15. 1) 1884 г.;
2) 1884–1885 гг.;
3) 1903 г.;
4) 1905 г.

А) стварэнне партый канстытуцыйных дэмакратаў і акцябрыстаў;
Б) стварэнне групы «Гоман»;
В) стварэнне БСГ;
Г) стварэнне першых сацыял-дэмакратычных гурткоў на Беларусі.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

16. 1) БСГ;
2) Беларускі нацыянальны камітэт (БНК);
3) група «Гоман»;
4) «Таварыства ваенных сяброў».

А) А. Вягелін, М. Рукевіч, К. Ігельстром;

Б) К. Кастравіцкі, А. і І. Луцкевічы, А. Пашкевіч;
В) Х. Ратнер, А. Марчанка;
Г) Р. Скірмунт.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

17. ... – гэта шырокае унутранае самакіраванне, што надаецца асобнай тэрыторыі ці народу, які кампактна пражывае ў межах дзяржавы.

18. ... – гэта форма ўзброенага прымусу ў палітычных мэтах.

19. ... – гэта зведзены ў адно цэлае адасоблены надзел зямлі, вылучаны з сялянскага абшчыннага землекарыстання ў асабістую ўласнасць сялянскай сям'і.

20. Назва кірунка ў мастацкай культуры канца XVIII – першай паловы XIX ст., для якога былі характэрны ўвага да ўнутранага свету чалавека, ідэалізацыя прыроды і рэчаіснасці, паэтызацыя гераічных асоб – ... .

Варыянт 2

Вызначце верны варыянт адказу:

1. Планы М. Агінскага і А. Чартарыйскага з'яўляюцца сведчаннем:

1) падрыхтоўкі вызваленчага паўстання ў Польшчы і Літве;
2) распаўсюджання ідэй французскай буржуазнай рэвалюцыі;
3) імкнення палітычнай эліты да аднаўлення дзяржаўнасці ВКЛ;
4) існавання ідэй вызвалення сялянства ад прыгону.

2. Асноўная тактычная мэта Напалеона ў пачатковы перыяд вайны 1812 г.:

1) аднаўленне дзяржаўнасці Рэчы Паспалітай;
2) захоп Пецярбурга і Масквы;
3) недапушчэнне злучэння рускіх армій і іх разгром;
4) уздым антырасійскага паўстання ў заходніх губернях Расіі.

3. Збядненне сялянства і рэзкае зніжэнне прыбытковасці памешчыцкай і дзяржаўнай вёскі ў першай палове XIX ст. з'яўляюцца сведчаннем:

1) крызіснасці феадальна-прыгонніцкай сістэмы гаспадарання;
2) нізкай эканамічнай эфектыўнасці ваенных пасяленняў;

3) росту сацыяльнай напружанасці ў беларускай вёсцы;
4) скарачэння прыросту сельскага насельніцтва.

4. Дата ўтварэння Дэмакратычнага таварыства:

1) 1817 г.;
2) 1820 г.;
3) 1836 г.;
4) 1840 г.

5. Горад на тэрыторыі Беларусі, у якім дзейнічаў знакаміты ў першай палове XIX ст. Кантрактавы кірмаш:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

6. Характэрная рыса амерыканскага шляху развіцця капіталізму ў галіне сельскай гаспадаркі:

1) захаванне адпрацовак і выкупных плацяжоў;
2) павольнае развіццё гаспадаркі ва ўмовах захавання абшчыннай і памешчыцкай уласнасці на зямлю;
3) імклівае развіццё аднаасобнай гаспадаркі ва ўмовах адсутнасці абшчыннай кругавой парукі пры ліквідацыі памешчыцкага землеўладання;
4) часоваабавязанае становішча сялян.

7. Фактар, які паўплываў на істотныя змены ў ажыццяўленні царскім урадам мерапрыемстваў аграрнай рэформы 1861 г. у беларускіх губернях:

1) забойства імператара Аляксандра II;
2) паражэнне Расіі ў Крымскай вайне;
3) рост сялянскіх выступленняў падчас паўстання пад кіраўніцтвам К. Каліноўскага;
4) рост сялянскіх выступленняў у перыяд першай рускай рэвалюцыі.

8. Спецыфічная рыса развіцця прамысловасці Беларусі ў канцы XIX – пачатку XX стст.:

1) арыентацыя галоўным чынам на перапрацоўку мясцовай сельскагаспадарчай і лясной сыравіны;

2) імклівае развіццё машынабудавання і металаапрацоўкі;
3) панаванне мануфактурнай вытворчасці вотчыннага тыпу;
4) развіццё вытворчасці будаўнічых матэрыялаў.

9. Беларускі горад, які на мяжы XIX–XX стст. быў сапраўдным цэнтрам выяўленчага мастацтва:

1) 1;
2) 2;
3) 3;
4) 4.

10. Фактар, які ў значнай меры перадвызначыў непазбежнасць пачатку Лютаўскай рэвалюцыі ў Расіі:

1) ваенныя паражэнні Расіі ў Першай сусветнай вайне;
2) значная ваенна-эканамічная адсталасць Расіі ад перадавых краін Захаду;
3) незавершанасць першай рускай рэвалюцыі;
4) фарміраванне і развіццё парламентарызму ў краіне.

Вызначыце правільную паслядоўнасць:

11. А) абвяшчэнне адмены прыгоннага права;
Б) абвяшчэнне сталыпінскай аграрнай рэформы;
В) скасаванне часоваабавязанага становішча сялян на Беларусі;
Г) увядзенне земстваў на Беларусі.

12. А) Аляксандр I;
Б) Аляксандр II;
В) Аляксандр III;
Г) Мікалай I.

13. А) адмаўленне Мікалая II ад прастолу;
Б) бальшавізацыя Саветаў;
В) двоеўладдзе;
Г) карнілаўскі мяцеж.

Суаднясіце верна элементы двух мностваў:

14. 1) Агінскі канал;
2) Аўгустоўскі канал;
3) Бярэзінскі канал;
4) Днепра-Бугскі канал.

А) басейны Дняпра і Віслы;
Б) басейны Дняпра і Заходняй Дзвіны;

В) басейны Дняпра і Нёмана;
Г) басейны Нёмана і Віслы.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

15. 1) 1897 г.; 3) 1902 г.;
2) 1898 г.; 4) 1903 г.

А) I з’езд РСДРП;
Б) стварэнне Бунда;
В) стварэнне БСГ;
Г) стварэнне Партыі сацыялістаў-рэвалюцыянераў.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

16. 1) нелегальныя арганізацыі ў Віленскім універсітэце;
2) нелегальная арганізацыя ў Віленскай медыка-хірургічнай акадэміі;
3) распаўсюджанне народніцкіх ідэй;
4) стварэнне сацыял-дэмакратычных гурткоў.

А) І. Грынявіцкі, С. Кавалік, Х. Ратнер;
Б) А. Гурыновіч;
В) А. Міцкевіч, Т. Зан;
Г) Ф. Савіч.

1 __ 2 __ 3 __ 4 __

Вызначце верна гістарычнае паняцце (тэрмін) ці гістарычную назву (імя):

17. Выезд за межы краіны, выкліканы эканамічнымі, палітычнымі або асабістымі прычынамі з мэтай часовага ці пастаяннага пражывання ў замежнай дзяржаве – гэта ... .

18. Калектыўнае спыненне працы рабочымі з мэтай задавальнення сваіх эканамічных ці палітычных патрабаванняў – гэта … .

19. Раз’яднанасць і раздробленасць зямельнага надзелу на некалькі адасобленых частак – гэта … .

20. Стылявы накірунак ў развіцці беларускай культуры канца XIX – пачатку XX ст., назва якога паходзіць ад французскага слова «навейшы, сучасны» – ... .

Адказы

VI клас

Раздзел 1. Беларускія землі ў старажытныя часы

Варыянт 1

1) 2; 2) 2; 3) 3; 4) 3; 5) 1; 6) БВГА; 7) 1Б2Г3В4А; 8) 1Б2Г3В4А; 9) гарадзішча; 10) курган.

Варыянт 2

1) 4; 2) 4; 3) 4; 4) 4; 5) 4; 6) ГВАБ; 7) 1Г2А3Б4В; 8) 1В2Б3Г4А; 9) стаянка; 10) старэйшына.

Раздзел 2. Жыццё насельніцтва беларускіх зямель у раннім сярэдневякоўі (V–IX стст.)

Варыянт 1

1) 1; 2) 4; 3) 3; 4) 4; 5) 2; 6) БАВГ; 7) 1В2А3Б; 8) 1Г2А3Б4В; 9) Пярун; 10) радзімічы.

Варыянт 2

1) 4; 2) 2; 3) 3; 4) 1; 5) 4; 6) ВАГБ; 7) 1Б2В3А; 8) 1В2А3Б4Г; 9) Велес; 10) бурштын.

Раздзел 3. Сярэдневяковыя княствы на тэрыторыі Беларусі ў IX – сярэдзіне XIII ст.

Варыянт 1

1) 1; 2) 4; 3) 3; 4) 2; 5) 3; 6) ГБВА; 7) 1Б2В3А4Г; 8) 1Б2А3ВБ4Г; 9) волак; 10) летапіс.

Варыянт 2

1) 3; 2) 3; 3) 1; 4) 4; 5) 2; 6) ВБАГ; 7) 1А2В3Б4Г; 8) 1Г2В3Б4А; 9) палюддзе; 10) фрэска.

Выніковы тэст. Гісторыя Беларусі са старажытных часоў да сярэдзіны XIII ст.

Варыянт 1

1) 4; 2) 1; 3) 4; 4) 3; 5) 4; 6) 3; 7) 1; 8) 1; 9) 4; 10) 4; 11) АВГБ; 12) ВГАБ; 13) ГАВБ; 14) 1Б2А3В4Г; 15) 1В2А3Г4Б; 16) 1Б2А3В4Г; 17) бацькоўскі род; 18) даніна; 19) пасад; 20) жыцие.

Варыянт 2

1) 4; 2) 4; 3) 1; 4) 2; 5) 1; 6) 1; 7) 4; 8) 4; 9) 4; 10) 4; 11) ГВАБ; 12) АБГВ; 13) ГВБА; 14) 1А2В3Г4Б; 15) 1А2Г3Б4В; 16) 1В2А3Г4Б; 17) мацярынскі род; 18) дружына; 19) дзяцінец; 20) прытча.

VII клас

Раздзел 1. Беларускія землі ў сярэдзіне XIII – XIV ст.

Варыянт 1

1) 1; 2) 4; 3) 3; 4) 3; 5) 2; 6) ВАБГ; 7) 1Г2А3Б4В; 8) 1А2Б3Г4В; 9) манархія; 10) унія.

Варыянт 2

1) 3; 2) 3; 3) 2; 4) 2; 5) 1; 6) БГАВ; 7) 1Б2Г3В4А; 8) 1А2Г3Б4В; 9) вялікакняжацкі суд; 10) прывілей.

Раздзел 2. Беларускія землі ў канцы XIV – сярэдзіне XVI ст.

Варыянт 1

1) 3; 2) 3; 3) 3; 4) 1; 5) 4; 6) АГВБ; 7) 1Б2В3Г4А; 8) 1Г2А3Б4В; 9) павет; 10) паны-рада.

Варыянт 2

1) 3; 2) 3; 3) 3; 4) 1; 5) 1; 6) ГВАБ; 7) 1Б2А3Г4В; 8) 1Г2В3А4Б; 9) ордэн; 10) сейм.

Выніковы тэст. Гісторыя Беларусі: другая палова XIII – першая палова XVI ст.

Варыянт 1

1) 3; 2) 3; 3) 2; 4) 2; 5) 4; 6) 2; 7) 3; 8) 4; 9) 2; 10) 2; 11) ГВАБ; 12) ВГАБ; 13) БАВГ; 14) 1А2Г3В4Б; 15) 1А2Б3Г4В; 16) 1Б2Г3В4А; 17) фальварак; 18) магістрат; 19) епархія; 20) Рэнесанс (Адраджэнне).

Варыянт 2

1) 3; 2) 3; 3) 3; 4) 3; 5) 1; 6) 1; 7) 3; 8) 4; 9) 1; 10) 3; 11) БВГА; 12) ВГБА; 13) АБГВ; 14) 1Б2А3Г4В; 15) 1Г2Б3В4А; 16) 1А2Б3В4Г; 17) чынш; 18) цэхмістр; 19) канфесія; 20) гуманізм

VIII клас

Раздзел 1. Беларусь у другой палове XVI – першай палове XVII ст.

Варыянт 1

1) 4; 2) 4; 3) 4; 4) 4; 5) 2; 6) ГАБВ; 7) 1В2А3Б4Г; 8) 1А2Б3Г4В; 9) брацтва; 10) валока.

Варыянт 2

1) 2; 2) 3; 3) 4; 4) 2; 5) 1; 6) ВАБГ; 7) 1А2Б3Г4В; 8) 1А2Г3Б4В; 9) талерантнасць; 10) магістрат.

Раздзел 2. Беларусь у другой палове XVII – першай палове XVIII ст.

Варыянт 1

1) 1; 2) 2; 3) 3; 4) 1; 5) 1; 6) ВБАГ; 7) 1А2Б3Г4В; 8) 1Б2А3В4Г; 9) ліберум вета; 10) інтэрвенцыя.

Варыянт 2

1) 3; 2) 4; 3) 2; 4) 2; 5) 3; 6) БАВГ; 7) 1В2Б3А4Г; 8) 1В2Г3А4Б; 9) гасцінец; 10) кантрыбуцыя.

Раздзел 3. Беларусь у другой палове XVIII ст.

Варыянт 1

1) 4; 2) 2; 3) 4; 4) 2; 5) 3; 6) БВАГ; 7) 1Б2Г3В4А; 8) 1А2Г3Б4В; 9) дысідэнты; 10) Скарбовая камісія.

Варыянт 2

1) 2; 2) 2; 3) 1; 4) 4; 5) 2; 6) БГВА; 7) 1Б2В3А4Г; 8) 1А2В3Г4Б; 9) Адукацыйная камісія; 10) класіцызм.

Выніковы тэст. Гісторыя Беларусі: другая палова XVI – XVIII ст.

Варыянт 1

1) 2; 2) 2; 3) 2; 4) 2; 5) 3; 6) 2; 7) 2; 8) 4; 9) 1; 10) 3; 11) БГАВ; 12) АБГВ; 13) БГАВ; 14) 1Б2В3Г4А; 15) 1Г2В3Б4А; 16) 1А2Б3Г4В; 17) эканомія; 18) канфедэрацыя; 19) кардынальныя правы; 20) Контррэфармацыя.

Варыянт 2

1) 4; 2) 1; 3) 3; 4) 1; 5) 1; 6) 1; 7) 2; 8) 2; 9) 1; 10) 2; 11) АБГВ; 12) АГБВ; 13) АГВБ; 14) 1А2Б3Г4В; 15) 1А2Б3Г4В; 16) 1Г2Б3В4А; 17) кліентэла; 18) соймік; 19) ліберум вета; 20) Асветніцтва.

IX клас

Раздзел 1. Беларусь на зыходзе феадалізму: канец XVIII – сярэдзіна XIX ст.

Варыянт 1

1) 3; 2) 1; 3) 3; 4) 2; 5) 4; 6) БВАГ; 7) 1Г2В3Б4А; 8) 1Б2Г3В4А; 9) інвентар; 10) ланкастарская.

Варыянт 2

1) 3; 2) 4; 3) 3; 4) 3; 5) 3; 6) ВГАБ; 7) 1Б2Г3В4А; 8) 1Г2Б3В4А; 9) кірмаш; 10) беларусазнаўства.

Раздзел 2. Усталяванне капіталізму на беларускіх землях: другая палова XIX – пачатак XX ст.

Варыянт 1

1) 1; 2) 3; 3) 1; 4) 4; 5) 3; 6) АГВБ; 7) 1Б2Г3В4А; 8) 1Б2А3В4Г; 9) прускі; 10) мабілізацыя.

Варыянт 2

1) 2; 2) 3; 3) 3; 4) 1; 5) 4; 6) ГБВА; 7) 1А2В3Б4Г; 8) 1А2В3Б4Г;
9) амерыканскі (фермерскі); 10) рэквізіцыя.

Выніковы тэст. Гісторыя Беларусі: канец XVIII – пачатак XX ст.

Варыянт 1

1) 2; 2) 2; 3) 1; 4) 4; 5) 2; 6) 2; 7) 2; 8) 4; 9) 3; 10) 3; 11) ГАБВ; 12) ВАБГ; 13) ГВБА; 14) 1А2Б3Г4В; 15) 1Б2Г3В4А; 16) 1Б2Г3В4А; 17) аўтаномія; 18) тэрор палітычны; 19) адруб (водруб); 20) рамантызм.

Варыянт 2

1) 3; 2) 3; 3) 1; 4) 3; 5) 3; 6) 3; 7) 3; 8) 1; 9) 2; 10) 3; 11) АВБГ; 12) АГБВ; 13) АВГБ; 14) 1В2Г3Б4А; 15) 1Б2А3Г4В; 16) 1В2Г3А4Б; 17) эміграцыя; 18) стачка; 19) цераспалосіца; 20) мадэрн.

Літаратура

1. *Беспалько, В.П.* Программированное обучение: дидактический аспект / В.П. Беспалько. – М. : Педагогика, 1970. – 300 с.

2. *Беспалько, В.П.* Слагаемые педагогической технологии / В.П. Беспалько. – М. : Педагогика. 1989. – 192 с.

3. *Волович, М.Б.* Все это просто: о теории поэтапного формирования умственных действий / М.Б. Волович // Нар. образование. – 1989. – № 10. – С. 49–54.

4. *Выготский, Л.С.* Проблемы развития психики / Л.С. Выготский. – М. : Педагогика, 1986. – 366 с.

5. *Гальперин, П.Я.* Психология мышления и учение о поэтапном формировании умственных действий / П.Я. Гальперин // Исследование мышления в советской психологии / П.Я. Гальперин. – М. : Знание, 1966. – С. 236–277.

6. *Гальперин, П.Я.* К теории программированного обучения / П.Я.Гальперин. – М. : Знание, 1967. – 44 с.

7. *Гальперин, П.Я.* Введение в психологию : учеб. пособие для вузов / П.Я. Гальперин. – 6-е изд. – М. : Университет, 2006. – 336 с.

8. *Талызина, Н.Ф.* Теоретические проблемы программированного обучения / Н.Ф. Талызина. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1969. – 133 с.

9. *Талызина, Н.Ф.* Формирование познавательной деятельности учащихся / Н.Ф. Талызина. – М. : Знание, 1983. – 96 с.

10. *Талызина, Н.Ф.* Управление процессом усвоения знаний (психологические основы) / Н.Ф. Талызина. – 2-е изд. доп. и испр. – М. : Изд-во МГУ, 1984. – 344 с.

11. Т*алызина, Н.Ф.* Педагогическая психология : учеб. пособие / Н.Ф. Талызина. – М. : Академия, 1998. – 288 с.

12. *Харламов, И.Ф.* Педагогика / И.Ф. Харламов. – 6-е изд. – Минск : Універсітэцкае, 2000. – 560 с.

13. *Харламаў, І.Ф.* Ці так мы вучым? / І.Ф. Харламаў // Наст. газета. – 2000. – 20 крас. – С. 3.

14. Холодная, М.А. Психология интеллекта. Парадоксы исследования / М.А. Холодная. – 2-е изд., доп. – СПб. : Питер, 2002. – 272 с.

15. *Бершадский, М.Е.* Понимание как педагогическая категория / М.Е. Бершадский. – М. : Пед. поиск, 2004. – 176 с.

16. *Селевко, Г.К.* Научи себя учиться / Г.К. Селевко. – 2-е изд. – М. : Нар. Образование : НИИ школьных технологий, 2006. – 128 с.

17. *Краевский, В.В.* Основы обучения. Дидактика и методика: учеб. пособие / В.В. Краевский, А.В. Хуторской. – М. : Академия, 2007. – 352 с.

18. *Скаткин, М.Н.* Совершенствование процесса обучения / М.Н. Скаткин. – М. : Педагогика, 1971. – 208 с.

19. Теоретические основы процесса обучения в советской школе; под ред. В.В. Краевского, И.Я. Лернера. – М. : Педагогика, 1989. – 320 с.

20. *Лернер, И.Я.* Качества знаний учащихся. Какими они должны быть? / И.Я. Лернер. – М. : Знание, 1978. – 48 с.

21. *Ланда, Л.Н.* Алгоритмизация в обучении / Л.Н. Ланда. – М. : Просвещение, 1966. – 523 с.

22. *Растригин, Л.А.* Адаптивная модель обучения с адаптируемой моделью обучаемого / Л.А. Растригин, М.Х. Эренштейн // Кибернетика. – 1984. – № 1. – С. 28–32.

23. *Алексашкина, Л.Н.* Деятельностный подход в изучении истории в школе / Л.Н. Алексашкина // Преподавание истории и обществознания в школе. – 2005. – № 9. – С. 10–20.

24. *Вяземский, Е.Е.* Теория и методика преподавания истории : учеб. для студ. высш. учеб. заведений / Е.Е. Вяземский, О.Ю. Стрелова. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 384 с.

25. *Гора, П.В.* Повышение эффективности обучения истории в средней школе / П.В. Гора. – М. : Просвещение, 1988. – 208 с.

26. *Короткова, М.В.* Методика обучения истории в схемах, таблицах, описаниях: практич. пособие для учителей / М.В. Короткова, М.Т. Студеникин. – М. : ВЛАДОС, 1999. – 192 с.

27. *Лазукова, Н.Н.* Использование технологического подхода в обучении истории / Н.Н. Лазукова // Преподавание истории в школе. – 2001. – № 1. – С 59–67.

28. *Аванесов, В.С.* Форма тестовых заданий. Учебное пособие для учителей школ, лицеев, преподавателей вузов и колледжей / В.С. Аванесов. – 2-е изд., переработанное и расширенное. – М. : Изд-во Центра тестирования Минобразования РФ, 2005. – 156 с.

29. *Аванесов, В.С.* Композиция тестовых заданий / В.С. Аванесов. – М.: Изд-во Центра тестирования Минобразования РФ, 2002. – 239 с.

30. *Балыхина, Т.М.* Педагогические тесты и измерения в образовании / Т.М. Балыхина, В.И. Звонников, М.Б. Челышкова // Око. – 2008. – № 2. – С. 63–66.

31. *Звонников, В.И.* Современные средства оценивания результатов обучения : учеб. пособие / В.И. Звонников, М.Б. Челышкова. – М. : Академия, 2007. – 224 с.

32. *Звонников, В.И.* Контроль качества обучения при аттестации: компетентностный подход : учеб. пособие / В.И. Звонников, М.Б. Челышкова. – М. : Университетская книга ; Логос, 2009. – 272 с.

33. *Челышкова, М.Ю.* Теория и практика конструирования педагогических тестов: учеб. пособие / М.Б. Челышкова. – М. : Логос, 2002. – 432 с.

34. *Майоров, А.Н.* Теория и практика создания тестов для системы образования. (Как выбирать, создавать и использовать тесты для целей образования) / А.Н. Майоров. – М. : Интеллект-центр, 2001. – 296 с.

35. *Балыкина, Е.Н.* Компьютерное дидактическое тестирование в преподавании исторических дисциплин / Е.Н. Балыкина // Круг идей: алгоритмы и технологии исторической информатики: тр. IX конф. Ассоциации «История и компьютер» / Алтай. гос. ун-т ; под ред. Л.И. Бородкина, В.Н. Владимирова. – Барнаул, 2005. – С. 436–472.

36. *Панов, С.В.* Научно-методические аспекты педагогического тестирования учащихся базовой школы / С.В. Панов // Информационное обеспечение исторического образования : сб. науч. ст. / Белорус. гос. ун-т., Гродненск. гос. ун-т ; под ред. В.Н. Сидорцова, А.Н. Нечухрина, Е.Н. Балыкиной. – Минск, Гродно, 2003. – С. 163–166.

37. *Радьков, А.М.* Разработка дидактических тестовых заданий: Метод. реком. / А.М. Радьков, Е.В. Кравец, Б.Д. Чеботаревский. – Могилев : МГУ им. А.А. Кулешева, 2003. – 16 с.

38. *Радьков, А.М.* Дидактические тесты: технология проектирования: Методическое пособие для разработчиков тестов / А.М. Радьков, Е.В. Кравец, Б.Д. Чеботаревский. – Минск : РИВШ, 2004. – 87 с.

39. *Сидорцов, В.Н.* Историческая информатика: информатика для исторических специальностей : учеб. пособие для высш. учеб. заведений / В.Н. Сидорцов [и др.] ; под ред. В.Н. Сидорцова и Л.И. Бородкина. – Минск : Веды, 1998. – 316 с.

40. *Трофимова, З.П.* Основы методологии и методики построения педагогических тестов: учеб-метод. пособие / З. П. Трофимова. – Минск : РИВШ, 2005. – 60 с.

41. *Феськов, Н.С.* Математические методы интерпретации результатов нормативно-ориентированного тестирования / Н.С. Феськов, А.П. Якобчук // Адукацыя і выхаванне. – 2007. – № 3. – С. 58–67.

42. Образовательный стандарт учебного предмета «Всемирная история. История Беларуси» (5–11 классы) // Беларус. гіст. часоп. – 2009. – № 7. – С. 18–21.

43. Вучэбныя праграмы для агульнаадукацыйных устаноў з беларускай мовай навучання. Усеагульная гісторыя. Гісторыя Беларусі. V–XI класы . – Мінск : НІА, 2009. – 95 с.

44. *Равен, Дж.* Педагогическое тестирование: проблемы, заблуждения, перспективы / Дж. Равен ; пер. с англ. – М. : Когито-Центр, 1999. – 144 с.

45. Десятибалльная система оценки результатов учебной деятельности учащихся : инструктивно-методические материалы / Нац. ин-т образования ; под ред. О.Е. Лисейчикова. – Минск : Аверсэв, 2002. – 145 с.

46. Критерии и показатели качества обучения в учреждениях, обеспечивающих получение общего среднего образования // Наст. газета. – 2003. – 11 вер. – С. 2.

47. Нормы оценки результатов учебной деятельности учащихся общеобразовательных учреждений по учебным предметам // Беларус. гіст. часоп. – 2009. – № 6. – С. 17–19.

48. *Симонов, В.П.* Десятибалльные шкалы оценки степени обученности по предметам : учеб.- справоч. пособие / В.П. Симонов, Е.Г. Черненко. – М. : Междунар. пед. акад., 2001. – 68 с.

ЗМЕСТ

Вучэбнае выданне

Кантрольна-вымяральныя матэрыялы

Лазіцкі Вячаслаў Лявонцьевіч

Гісторыя Беларусі

Тэставыя заданні

6–9 класы

Дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай
сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання

Адказны за выпуск *Т. В. Апаровіч*

Камп’ютарная вёрстка *І. В. Уткінай*

Падпісана да друку з гатовых дыяпазітываў 01.08.2012. Фармат 60×84 $^{1}/_{16}$.
Папера друкарская. Гарнітура Petersburgs. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 4,65.
Ул.-выд. арк. 2,3. Тыраж 1000 экз. Заказ

Таварыства з абмежаванай адказнасцю «Сэр-Вит».
ЛИ № 02330/0494356 ад 01.04.2009. Вул. Гурскага, 30, Мінск, 220015.
Тэл./факс: (017) 202-82-82, 202-81-81, 202-83-83.
E-mail: ser-vit@mail.ru

ОАО “Брестская типография” ЛП 02330/0494170 от 03.04.2009 г.
224013, г. Брест, пр-кт Машерова, 75.